

Gatelangs

NUMMER 1 - MARS 2023 - 22. ÅRGANG

Tema:
MENNESKE-
RETTIGHETER

Hverdagshelt:
Hedret av ordføreren

Rusbrukere:
Ivaretas ikke godt nok

Når du har behov for regnskapsfører

Globus Regnskapservice AS er et autorisert regnskapsbyrå med lang og bred erfaring fra ulike bransjer.

Vi tilbyr alle tjenester innen regnskap som bokføring, fakturering, utarbeidelse av ligningspapirer, årsregnskap, og økonomiskrådgivning.

Vi tilpasser våre tjenester til ditt behov og ønsker å skape en god dialog med deg som kunde og gi god service slik at vi blir langsiktige samarbeidspartnere.

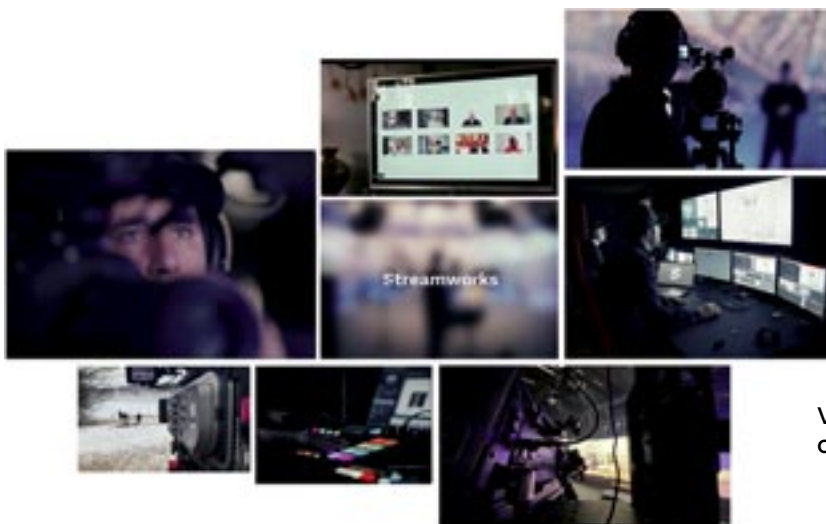
Vi holder til på Lindeberg i Oslo og i Holmestrand.

Ta kontakt med oss for et uforpliktende møte!

Lindeberg næringsvei 10, 1067 Oslo, 1067 Oslo - Pb. 14 Lindeberg gård, 1007 Oslo
Tlf Tlf 91 30 32 36 - post@globusregnskap.no www.globusregnskap.no

Lurer du på om streaming er noe for deg?

Vi har kompetansen, utstyret og eget studio sentralt i Sandvika.

Stream alt fra foredrag, pressekonferanser, webmøter, hybrid-eventer og konferanser der du er.
Nå ut til alle, der de er.

Streamworks AS – Løkketangen 10A – 1337 Sandvika
Tlf: +47 90 87 51 28 – stream@streamworks.no – www.streamworks.no

Gatelangs

ISSN 1891-6856

ANSVARLIG REDAKTØR:

Lars Norbom
gatelangs@natteravnene.no

REDAKTØR:

Anette Haugen
gatelangs@natteravnene.no

DESIGN OG PRE-PRESS:

Per Frederiksen • vinceweb.no

TRYKK:

Prenta.no

ANNONSER:

Norske Publikasjoner as
Telefon: 22 90 71 90

BESØKS- OG

POSTADRESSE:

Natteravnene Oslo,
Storgata 28,
0184 OSLO
Telefon: 23 00 21 20

NATTERAVNENES STYRE:

Martin Torp D'Alessandro (leder)
Hanne Hansgård (nestleder)
Hans-Petter Fjeld
Erling O. Turtum
Monica Nygaard Nytorpet
Anne Wold (vara)
Kristin Hoff (vara)

gatelangs@natteravnene.no
www.natteravnene.no
www.facebook.com/natteravnene1
twitter.com/ravnene

Forsidefoto: Anette Haugen
Side 3 foto: Louis Droege/unsplash

Tøfflus var forut for sin tid

I 1989 fikk barns rettigheter spesiell beskyttelse gjennom FNs barnekonvensjon. Allerede ti år før, bidro en av våre barndomshelter til å sette et spesielt fokus på dette. Fyren het Tøfflus og snurret en liten filmsnutt om barns rettigheter i hver utgave av Jul i Skomakergata. Tema for denne utgaven er menneskerettigheter.

Temaet er dessverre svært aktuelt i disse dager, enten det dreier seg om kvinneundertrykkelse i Iran, Russlands overgrep mot sivile i Ukraina eller fjorårets Fotball-VM i Qatar. I denne utgaven skal vi blant annet se litt nærmere på hvordan Amnesty jobber med disse utfordringene.

Vi tar også turen innom de nystartede Natteravnene i Lardal, som i stor grad har lyktes med å mobilisere lokalbefolkningen til vandringene.

I en tid med inflasjon, renteøkning og galopperende strømpriser, er det dessverre flere som sliter med å få endene til å møtes. Vi har besøkt Fattighuset som gir oss et innblikk i hvordan de jobber for å gjøre livet litt lettere for de som rammes ekstra hardt av dette.

God vandring!

Innhold

Leder	3
Hva er egentlig menneskerettighetene?	6
Barnas egne menneskerettigheter	8
Amnestys kamp for menneskerettigheter	10
Gir råd og påpeker svakheter	11
Ser positive trender i narkotikapolitikken	12
Fattigdom – brudd på menneskerettighetene	14
Natteravnskolen	16
Nytt om Natteravnene	18
Rusbrukeres menneskerettigheter	20
Viktig at ungdommen kommer seg ut	23
Stort natteravnengasjement i Lardal	24
Fra arkivet	28
Ungdommens stemme	30

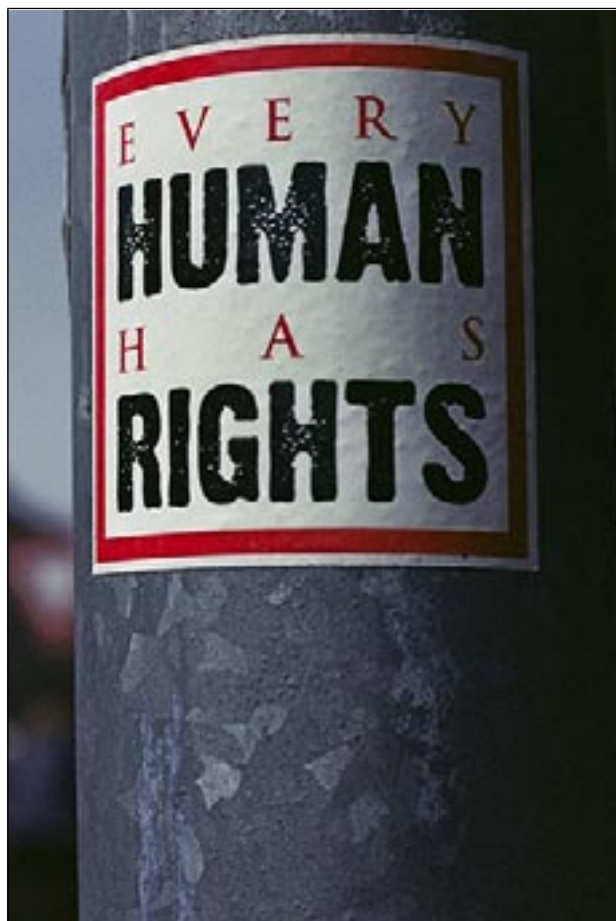

Foto: Markus Spiske/Unsplash

Neste Gatelangs kommer i juni
Frist for innspill er 1. mai

Tips oss!

Skjer det noe i ditt nærmiljø eller i din natteravngruppe som Gatelangs bør skrive om?

Tips oss!

Send en mail til gatelangs@natteravnene.no

Kjære Leser og annonsør!

Natteravnene® gir ut magasinet Gatelangs for å motivere til å være natteravn og skape trygge gater og lokalmiljøer over hele landet. Flere grupper organiserer natteravning landet rundt. Vi oppfordrer til å støtte opp om natteravning uavhengig av om det er vår organisasjon Natteravnene® som står bak, eller andre. Natteravning er særlig viktig for barn og unges trygghet.

Hvem er Natteravnene?

Natteravnene® er en politisk og religiøs nøytral organisasjon som arbeider for å gjøre bysentrum og nærmiljø til trygge steder å være for alle. Natteravnene® har vært aktive siden 1990. Se flere detaljer på www.natteravnene.no.

Natteravnene er én av flere landsomfattende aktører som tilbyr utstyr og aktiv bistand. Det er opp til den enkelte lokale gruppe hvilken aktør de ønsker å samarbeide med.

Hva går pengene til?

Inntektene fra annonsesalget går til Natteravnenes produksjon og distribusjon av magasinet Gatelangs, som utgis fire ganger per år og distribueres i hele Norge (opplag: 5 000). Overskuddet av annonsesalget går til organisasjonen Natteravnene® (org.nr. 977482518). Det går til materiell og bistand til oppstart av frivillige natteravnegrupper som tilbys i hele Norge.

Tusen takk for din støtte til magasinet Gatelangs!

Redaksjonen

ART.05

**INGEN MÅ UTSETTES FOR TORTUR
ELLER GRUSOM, UMENNESKELIG
ELLER NEDVERDIGENDE
BEHANDLING ELLER STRAFF**

ART.18

**ENHVER HAR RETT TIL
TANKE-, SAMVITTIGHETS- OG
RELIGIONSFRIHET**

Hva er egentlig menneskerettigheter

Det siste året har det vært mye snakk om brudd på menneskerettighetene, ikke minst under fotball-VM i Qatar, i forbindelse med fattigdom og i saker der noen blir diskriminert for sin legning, hudfarge eller funksjonshemming. Men hva innebærer egentlig disse rettighetene?

Av Anette Haugen

På FN-sambandets nettsider, står følgende forklaring på hva menneskerettigheter er:

- Menneskerettigheter er rettigheter alle mennesker har, uavhengig av kjønn, alder, legning, livssyn, nasjonalitet eller hvor i verden de bor.
- Menneskerettighetene gjelder i utgangspunktet alltid og de er udelelige.

- Menneskerettighetene er regler som gir borgerne rettigheter og staten plikter.
- Statene har plikt til å gjennomføre og beskytte menneskerettighetene til alle som befinner seg innenfor statens grenser og der staten har såkalt jurisdiksjon, eller herredømme.
- Menneskerettighetsbruddet skjer når staten ikke beskytter menneskerettighetene, selv om krenkelsen i utgangspunktet skyldes andre. Derfor er det bare stater som kan dømmes for å bryte menneskerettighetene.
- Menneskerettighetene er en gren av Folkeretten, som regulerer forholdet mellom stater. Det betyr at det bare er internasjonale menneskerettighetsdomstoler som kan dømme en stat for menneskerettighetsbrudd.

Diskriminering: Ingen må bli diskriminert på grunn av sin alder, religion, kjønn, etnisitet, livssituasjon eller andre forhold, står det i artikkel 2.

(Foto: Anette Haugen)

rettighetene?

De skriver videre at:

Tanken om at det finnes universelle rettigheter som gjelder for alle mennesker, går tilbake til antikken. Etter andre verdenskrig ble rettighetene formulert i internasjonale avtaler som de fleste land i verden er enige om å følge.

I 1948 vedtok FN Verdenserklæringen om menneskerettigheter. Den består av 30 artikler som definerer hva som menes med menneskerettigheter, og blir sett på som det viktigste grunndokumentet for menneskerettigheter. Senere har FN vedtatt ni konvensjoner som utdyper det som står i verdenserklæringen. Av disse er FNs konvensjon om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter (ØSK) og FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter (SP) som ble vedtatt i 1966, helt sentrale.

Kilde: fn.no – gjengitt med deres tillatelse.

Menneskerettighetene

Her følger en forenklet versjon av de 30 artiklene menneskerettighetene består av, slik de er presentert på nettsidene til Amnesty International i Norge:

Artikkel 1:

Alle har de samme menneskerettighetene, fra fødselen til døden, uansett hvem de er og hvor de bor.

Artikkel 2:

Ingen må bli diskriminert på grunn av sin alder, religion, kjønn, etnisitet, livssituasjon eller andre forhold.

Artikkel 3:

Ingen må bli fratatt livet sitt, med mindre det skjer i selvforsvar eller nødverge. Dødsstraff er det mest ekstreme brudd på retten til liv og burde aldri bli brukt.

Artikkel 4:

Ingen kan eie et annet menneske, og ingen må bli utsatt for tvangsarbeid.

Artikkel 5:

Politiet har ikke lov til å påføre noen smerte eller true å skade dem eller andre for å oppnå det de vil, for eksempel for å få en tilståelse. Det er heller ikke lov å straffe noen på en grusom måte, for eksempel gjennom umenneskelige fengselsforhold eller pisking.

Artikkel 6:

Uansett hvem du er, uavhengig av din bakgrunn, fortid eller andre forhold; ingen kan bli behandlet utenfor loven.

Artikkel 7:

Vi er alle ulike, men lovene må være like for alle. Loven må beskytte alle mot diskriminering.

Artikkel 8:

Loven må sikre at alle kan forsvare seg mot urett, enten selv eller ved hjelp av en advokat.

Artikkel 9:

Ingen må sperres inn (eller «berøves sin frihet») uten at det er grunnlag for det i loven. Frihetsberøvelse som er lengre enn noen få dager kan bare vedtas av en domstol.

Artikkel 10:

Retten må være upartisk i sin behandling av din sak og ikke bli utsatt for press fra myndighetene. Offentligheten må kunne følge med på rettsaker for å sikre at de går rettferdig for seg.

Artikkel 11:

Hvis du er anklaget for en straffbar handling, skal du bare bli dømt når din skyld er bevist. Det er ikke du som må bevise at du er uskyldig.

Artikkel 12:

Dine eposter, foto, tekstmeldinger, apper, brev og planer angår bare deg selv og de du velger å dele dem med. Ingen skal ha adgang til disse mot din vilje, heller ikke myndighetene, med mindre loven tillater det og det er godkjent av en domstol.

Artikkel 13:

Staten må ikke blande seg inn i hvor du velger å oppholde deg i ditt eget land. Myndighetene i ditt land har heller ikke lov til å hindre deg i å forlate landet ditt, med mindre det er nødvendig for å ivareta andre rettigheter.

Artikkel 14:

Hvis dine menneskerettigheter blir brutt eller står i fare for å bli brutt, har du rett til å søke beskyttelse i et annet land. Ingen stat må bli utsatt for sanksjoner fordi de gir noen asyl.

Artikkel 15:

Du kan bare fratras ditt statsborgerskap hvis det er grunnlag for det i loven, og du må aldri fratras ditt statsborgerskap hvis du ikke har et annet.

Artikkel 16:

Du, og bare du, kan bestemme hvem du vil gifte deg med.

Artikkel 17:

Staten kan ikke bare ta fra deg noe du eier uten grunnlag i lov, og uten at det er helt nødvendig for å sikre andre rettigheter. I tillegg må staten beskytte deg mot at andre tar fra deg eiendommen din.

Artikkel 18:

Alle er frie til å velge å utøve sin religion, eller til ikke å ha noen religion i det hele tatt, og til å skifte religion hvis de ønsker det.

Artikkel 19:

Alle har rett til å ha sin egen mening, si hva de tenker og til å utveksle informasjon og idéer med andre. Du kan si hva som helst, så lenge du ikke gjør det på en måte som krenker andres menneskerettigheter.

Artikkel 20:

Du må ikke hindres i å delta i en demonstrasjon så lenge det ikke setter folks sikkerhet i fare. Staten skal heller ikke blande seg inn i hvilke organisasjoner eller foreninger du tilhører, så lenge de er lovlige.

Artikkel 21:

Din mening må bli hørt når det bestemmes over hvordan landet eller lokalsamfunnet ditt skal funke. Alle skal også ha mulighet til å stille til valg eller søke jobb i staten eller kommunen. Hvis du er mindreårig, skal foreldrene dine ivareta denne rettigheten for deg.

Artikkel 22:

Hvis man ikke kan ta vare på seg selv, skal myndighetene legge til rette for et verdig liv.

Artikkel 23:

Staten må gjøre alt som er mulig for at alle kan tjene til livets opphold. Alle skal kunne velge selv hvilket yrke de vil utøve. Alle som arbeider må få en rettferdig lønn som er nok for å kunne leve av det.

Artikkel 24:

Arbeidstiden på jobb eller skole må være begrenset slik at alle har tilstrekkelig mulighet til å hvile seg og gjøre noe annet enn å jobbe. Alle som jobber, har krav på regelmessig betalt ferie.

Artikkel 25:

Alle skal ha adgang til mat, klær og et trygt sted å bo, og alle må kunne få hjelp av en lege når det er nødvendig. Ingen skal lide sykdom eller ekstrem nød bare fordi de har dårlig råd.

Artikkel 26:

En god utdanning øker dine muligheter til å ta vare på deg selv og delta i samfunnet.

Artikkel 27:

Staten må sørge for at du kan få med deg kultur eller idrettsarrangementer. De som skaper kunst, litteratur eller film, eller driver med forskning, må bli beskyttet mot at andre bare bruker deres verk mot deres vilje.

Artikkel 28:

Staten skal respektere, beskytte og oppfylle borgerne rettigheter. Alle land må også ta medansvar for hvordan mennesker i andre land har det.

Artikkel 29:

Staten kan bare begrense hvordan vi bruker våre menneskerettigheter når det er nødvendig for å beskytte andres rettigheter, eller samfunnets sikkerhet.

Artikkel 30:

Ingenting som står i denne erklæringen, skal brukes som argument for å avskaffe eller ødelegge enkelte menneskerettigheter.

Kilde: amnesty.no – gjengitt med deres tillatelse.

BARNEKONVENSJONEN I KORTVEI

Barnas egne menneskerettigheter

Selv om barn selvfølgelig også er omfattet av FNs menneskerettigheter, fikk de i 1989 sine egne rettigheter med en spesiell beskyttelse gjennom FNs barnekonvensjon. Norge ratifiserte Barnekonvensjonen i 1991, men fikk allerede i 1981 verdens første barneombud.

Av Anette Haugen

Dette er hva Redd Barna skriver om Barnekonvensjonen på sine nettsider:

Slik ble Barnekonvensjonen laget

Den 20. november 1989 vedtok FNs generalfor-

samling den første internasjonale menneskerettighetskonvensjonen som gir barn en særlig juridisk status: FNs konvensjon om barnets rettigheter, populært kalt Barnekonvensjonen.

FNs beslutning om å utarbeide en egen konvensjon for barn møtte i begynnelsen en del motstand. Innvendingene var i hovedsak at det allerede fantes to FN-konvensjoner om menneskerettigheter og at en egen barnekonvensjon bare ville innebære gjentakelse av allerede eksisterende menneskerettigheter.

Barnekonvensjonen verner riktignok om mange rettigheter som også er sikret i andre menneskerettighetskonvensjoner, som for eksempel retten til liv og helse, forbud mot tor-

tur og umenneskelig behandling, retten til privatliv, tanke- samvittighets- og religionsfrihet, forsamlingsfrihet, vern mot forskjellsbehandling, regler om frihetsberøvelse og rettergang under straffesak. Men hva er Barnekonvensjonen da, og hvorfor trenger vi den egentlig?

Hvorfor trenger vi Barnekonvensjonen?

Den store fordelene med en egen FN-konvensjon for barn er imidlertid at alle bestemmelser som gjelder vern av barn er samlet ett sted. Slik avklarer den spørsmål der det er tvil om de generelle menneskerettighetsbestemmelsernes anvendelse i forhold til barn som en særlig sårbar og utsatt gruppe.

Barns rettigheter: På Redd Barnas nettsider finnes en lettforståelig kortversjon av barnekonvensjonen, i tillegg til den fulle versjonen. Denne finnes også blant annet på FN-sambandets og barneombudets nettsider. (Foto: Redd Barna)

I tillegg til dette inneholder Barnekonvensjonen også egne rettigheter som ikke fremgår tydelig av de andre internasjonale menneskerettighetskonvensjonene.

Redd Barna

Redd Barna har jobbet for barns rettigheter i mer enn 100 år. Det er en medlemsstyrt rettighetsorganisasjon som er partipolitisk og religiøst nøytral. Les mer om Redd Barna og om barnekonvensjonen på www.reddbarna.no.

Barnekonvensjonen

Her kan du lese Barnekonvensjonen i kortversjon, slik den er presentert på Redd Barna sine nettsider. Disse er skrevet så det skal være lettere å forstå hvilke rettigheter barn har.

1. **Barnealderen:** FNs barnekonvensjon gjelder for alle barn under 18 år.
2. **Ingen diskriminering:** Alle barn har rett til å ikke bli forskjellsbehandlet på grunn av sin egen eller foreldrenes kultur, hudfarge, kjønn, språk, religion, bakgrunn, funksjonsnedsettelse eller mening.
3. **Til barnets beste:** Voksne skal gjøre det som er best for barna.
4. **Statens ansvar:** Staten har ansvar for at alle barn får rettighetene sine oppfylt.
5. **Foreldreveiledning:** Foreldre har rett og plikt til å gi barna de rådene, som de mener at barna trenger, for å ha det bra.
6. **Liv og framtid:** Alle barn har rett til å vokse opp, utvikle seg og ha en framtid.
7. **Navn og nasjonalitet:** Alle barn har rett til å ha et navn og å høre til et land, og å kjenne til foreldrene sine og få omsorg fra dem, så langt det er mulig.
8. **Identitet:** Alle barn har rett til å ha sin egen identitet og få være den de er.
9. **Bo med foreldre:** Alle barn har rett til å bo sammen med foreldrene sine, bortsett fra når dette ikke er bra for barna.
10. **Gjenforening av familien:** Alle barn som ikke bor i samme land som foreldrene sine, har rett til å ha kontakt med begge og søke om å få bo sammen.
11. **Bortføring til utlandet:** Ingen har lov til å ta barn ulovlig ut av landet sitt eller holde dem i utlandet ulovlig.
12. **Å si sin mening og bli hørt:** Alle barn har rett til å si sine meninger og ha innflytelse i saker som angår dem.
13. **Ytringsfrihet:** Alle barn har rett til å finne, få og spre informasjon, så lenge det ikke bryter med andre rettigheter.
14. **Tanke- og religionsfrihet:** Alle barn har rett til å tro og tenke på det de selv ønsker, og bli respektert for det.
15. **Organisasjonsfrihet:** Alle barn har rett til å delta i organisasjoner og på samlinger.
16. **Privatliv:** Alle barn har rett til privatliv.
17. **Informasjon og media:** Alle barn har rett til å få informasjon som er tilpasset barn og de skal beskyttes mot skadelig innhold.
18. **Foreldreansvaret:** Alle barn har rett til å bli oppdratt av begge foreldrene sine, hvis det er mulig.
19. **Beskyttelse:** Alle barn har rett til at ingen fysisk eller psykisk skader eller misbraker dem.
20. **Barn som ikke bor med familien:** Alle barn som ikke bor med foreldrene sine, har rett til å få beskyttelse og hjelp.
21. **Adopsjon:** Alle barn som blir adoptert, skal være trygge på at det er gjort til deres beste.
22. **Flyktningbarn:** Alle barn som er flyktninger, har rett til få den hjelpen og beskyttelsen de trenger.
23. **Barn med funksjonsnedsettelse:** Alle barn med psykiske og fysiske funksjonsnedsettelse har rett til tilrettelegging, slik at de kan delta, utvikle seg og ha opplæring på lik linje som alle barn.
24. **Helse:** Alle barn har rett til et godt helsetilbud.
25. **Barn i fosterhjem eller på institusjon:** Alle barn som ikke bor med foreldrene sine, har rett til å bli fulgt godt opp og ha en trygg oppvekst. Det skal vurderes regelmessig om det er det beste for barnet.
26. **Økonomisk hjelp:** Alle barn har rett til økonomisk hjelp, hvis foreldrene deres ikke har nok penger til å gi dem en trygg og god oppvekst.
27. **Levestandard:** Alle barn har rett til å ha god nok levestandard, slik at de kan utvikle seg og ha en meningsfull hverdag.
28. **Skole:** Alle barn har rett til å gå på skole og ta utdanning.
29. **God skole:** Alle barn har rett til å gå på en god skole, der de får utvikle seg på ulike måter og få respekt for menneskerettighetene, natur og forskjellige kulturer.
30. **Urfolk og minoriteter:** Alle barn fra urfolk eller minoriteter har rett til sammen med andre i sin gruppe å snakke sitt eget språk, ha sin egen kultur og sin egen tro.
31. **Lek og fritid:** Alle barn har rett til lek, fritid og hvile, og til å delta i kunst- og kulturliv.
32. **Arbeid:** Alle barn har rett til at arbeid ikke skal gå utover skole og helse. Arbeid skal ikke være farlig eller skadelig.
33. **Narkotika:** Alle barn har rett til å bli beskyttet mot narkotika.
34. **Seksuell utnyttelse:** Alle barn skal beskyttes mot seksuell utnyttelse og misbruk.
35. **Bortføring:** Bortføring og salg av barn er ulovlig.
36. **Beskyttelse mot utnyttelse:** Alle barn skal beskyttes mot utnyttelse som kan være skadelig.
37. **Fengsel, straff og tortur:** Alle barn som har brutt loven, har rett til at straffen ikke skal være skadelig og at fengsel brukes som siste utvei. Barn må aldri behandles på en umenneskelig eller nedverdiggende måte.
38. **Barn i krig og konflikt:** Alle barn har rett til beskyttelse mot krig og konflikt. Barn skal aldri bli brukt som soldater.
39. **Hjelp:** Alle barn som har opplevd noe vanskelig eller skadelig, har rett til hjelp.
40. **Lovbrudd:** Alle barn som har brutt loven, har rett til å bli behandlet med respekt og rettferdighet.
41. **Når andre lover er bedre:** Hvis andre nasjonale eller internasjonale lover er bedre for barn, skal de følges i stedet for FNs barnekonvensjon.
42. **Kunnskap:** Alle barn har rett til å kjenne til FNs barnekonvensjon og rettighetene sine. Staten skal gjøre barns rettigheter kjent for alle barn og voksne.

Kilde: reddbarna.no – gjengitt med deres tillatelse.

Amnestys kamp for menneskerettigheter

En organisasjon som året rundt jobber for frihet, likeverd og rettferdighet for alle mennesker, er Amnesty International. De baserer seg på ideen om at hver enkelt – uansett hvem du er – kan gjøre en forskjell. For når vi er mange som står sammen, da kan vi faktisk endre verden.

Av Anette Haugen

Gatelangs har spurt Amnesty International i Norge om hva som har vært de viktigste sakene de har jobbet med det siste året, hva de tenker om fremtiden – og om hva hver enkelt av oss kan bidra med. Under følger svarene vi har fått fra Sindre Stranden Tollefsen, som er kommunikasjonssjef i Amnesty International i Norge.

Hva er de aller viktigste sakene Amnesty International i Norge har jobbet med det siste året, både i inn- og utland?

– Amnesty er en stor internasjonal bevegelse, med 10 millioner medlemmer. I 2022 fokuserte vi ekstra på å dokumentere overgrepene gjort av Russland i deres krig mot Ukraina. Vi har også dokumentert overgrep fra iranske myndigheter mot demonstrantene i Iran.

– Vi har videre jobbet mye inn mot fotball-VM i Qatar, hvor vi dokumenterte brudd på rettigheter til arbeiderne som har jobbet i landet med å bygge stadioner, veier og annet i landet. I tillegg jobber vi kontinuerlig mot de omfattende overgrepene som begås i Kina spesielt, men også i en lang rekke land i Asia, Midtøsten, Afrika og Latin-Amerika. Vi har også hatt en egen kampanje mot USA for abortpolitikken som rammer utsatte kvinner.

Kan du si noe om hvorfor disse sakene har vært prioritert og hvordan dere jobber?

– Amnesty ser på menneskerettighetssituasjonen over hele kloden og prioriterer ressurser der vi ser det pågår store overgrep mot befolkningen. Vi har researchere inne som skriver rapporter. Disse løftes ut gjennom presse og sosiale medier over hele kloden for å spre informasjon og øke trykket mot dem som har ansvar for overgrep. Vi jobber også systematisk med direkte påvirkning av politikere og næringsliv.

Rettferd: Amnesty International jobber for frihet, likeverd og rettferdighet for alle mennesker.

Illustrasjon: Amnesty International

Ser dere for dere at det blir de samme områdene som vil bli prioritert i året som kommer, eventuelt om det er nye utfordringer?

– Krigen i Ukraina vil nok fortsette en stund til, og vil få mye oppmerksomhet. Vi må også prioritere høyt å dokumentere overgrepene som pågår i Iran. Vi tror nok også at søkelyset på Kinas omfattende overgrep mot uigurer vil øke, samt den generelle autoritære holdningen de har overfor hele befolkningen.

– Kanskje vil krigen i Etiopia få en del oppmerksomhet. I mange land i Midtøsten har det ellers vært en negativ utvikling for menneskerettighetene, som vi følger tett. Ellers følger vi løpende med over hele kloden.

Hva kan enkeltpersoner i Norge gjøre for å hjelpe til med å verne om menneskerettigheter, rent bortsett fra å donere penger?

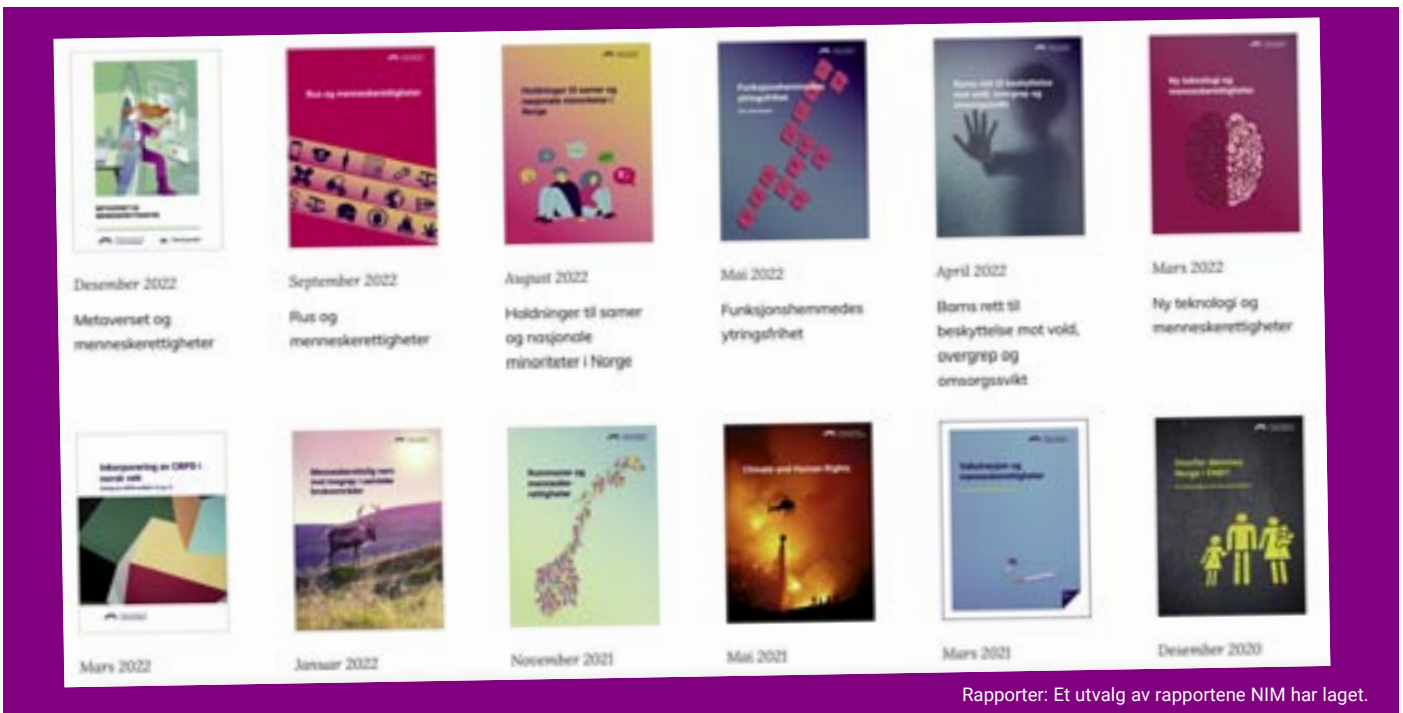
– Veldig mange av de lederne som står bak menneskerettighetsbrudd er opptatt av å bedre

omdømmet sitt i verden, gjennom PR-virksomhet. Disse kan du som enkeltperson bidra til å utfordre direkte, ved for eksempel å bruke din stemme i sosiale medier. Flere ledere er til stede i sosiale medier, og kan konfronteres direkte med sine overgrep.

– Ellers oppfordrer vi alle til å signere våre kampanjer og dermed bli en del av det enorme fellesskapet Amnesty har skapt over hele kloden. Det legger mye press på folk som bestemmer, og vi får resultater.

Bli med! Sindre S. Tollefsen, kommunikasjonssjef i Amnesty International i Norge, oppfordrer alle til å bli en del av fellesskapet Amnesty har skapt verden over. (Foto: Kyrre Lien)

Gir råd og påpeker svakheter

Norges institusjon for menneskerettigheter (NIM) ble opprettet i 2015, på bakgrunn av at FN anbefaler alle stater å ha en institusjon som fremmer og beskytter menneskerettighetene nasjonalt. NIM kan ikke avgjøre om Norge bryter rettigheter, men de kan påpeke svakheter.

Tekst og foto: Anette Haugen

Etter en oppfordring fra FN, om at alle stater bør ha en nasjonal institusjon som fremmer og beskytter menneskerettigheter, ble NIM opprettet i 2015. De er et uavhengig, offentlig organ, som organisatorisk er underlagt Stortinget. Hovedkontoret ligger i Oslo, men i tillegg har de et kontor i Kautokeino, med særskilt ansvar for å ivareta urfolkets rettigheter.

NIMs oppgave er å fremme og beskytte menneskerettighetene i tråd med Grunnloven, Menneskerettsloven og den øvrige lovgivning, internasjonale traktater og folkeretten for øvrig. De jobber med et bredt spekter av menneskerettigheter,

fra ytringsfrihet og personvern til rettigheter for sårbare grupper som asylsøkere, urfolk, barn og eldre. De behandler ikke enkeltsaker, men bidrar med fagkunnskap og gir råd og veiledning.

Risiko og svakheter

– NIM har ikke mandat til å treffe beslutninger om at det er begått menneskerettsbrudd i Norge. Vi peker på menneskerettslig risiko, mangler og svakheter, og kommer med råd til myndighetene, slik vi for eksempel har gjort i rapporten «Rus og menneskerettigheter», sier Stine Langlete, jurist og seniorrådgiver hos NIM.

Årsaken til at NIM ble opprettet er ikke fordi behovet for en slik nasjonal «vaktbikkje» er ekstra stort her i landet. Norge er i godt selskap med over 100 andre land, som alle har fulgt FNs råd og opprettet et slikt organ. Men selv om Norge langt fra er en versting når det gjelder å bryte menneskerettigheter, er det likevel flere svakheter å påpeke også her i landet.

– At det er mangler og svakheter, viser blant annet rusrapporten. Andre eksempler på områder der Norge viser svakheter i forhold til menneskerettighetene, gjelder slikt som innsattes rettigheter, personer med nedsatt funksjonsevne og kvinner og barn som utsettes for vold i nære relasjoner, påpeker Stine Langlete.

Øvrige funksjoner

I tillegg til å lage rapporter og avgi uttalelser i forbindelse med høringer, ligger det også under NIMS ansvar å redegjøre for utviklingen

Prosjektleder: Stine Langlete er jurist og seniorrådgiver hos NIM. Hun har også vært prosjektleder for rapporten «Rus og menneskerettigheter». (Se egen artikkel.)

av menneskerettighetssituasjonen i Norge og komme med anbefalinger om forbedringer i sin årsmelding til Stortinget. NIM skal videre bidra til å styrke gjennomføringen av menneskerettighetene i Norge, blant annet ved å:

- Gi juridiske råd til Stortinget, Sametinget, regjeringen og forvaltningen.
- Overvåke menneskerettighetenes stilling i Norge.
- Undervise i, og fremme forskning på menneskerettigheter.
- Informere allmennheten om menneskerettigheter.
- Være en brobygger mellom myndigheter og sivilsamfunnet.
- I tillegg rapporterer de jevnlig til FNs ulike menneskerettskomitéer.

Norges institusjon for menneskerettigheter

NIM (Norges institusjon for menneskerettigheter) har som hovedoppgave å fremme og beskytte menneskerettighetene i tråd med Grunnloven, Menneskerettsloven og den øvrige lovgivning, internasjonale traktater og folkeretten for øvrig. Les mer om NIM, deres mandat, hva de gjør og alle rapportene de står bak på www.nhri.no.

Ser positive tendenser

I september ga NIM ut rapporten «Rus og menneskerettigheter». I en panel-samtale i etterkant var det enighet om at ruspolitikken ser ut til å gå i riktig retning – og ikke minst at rapporten er et viktig verktøy. Samtidig ønsket flere en snarlig avkriminaliseringsreform velkommen.

Tekst og foto: Anette Haugen

I september 2022 utga NIM (Norges institusjon for menneskerettigheter) en rapport med navn «Rus og menneskerettigheter», I den fastslo de at rusmisbrukeres rettigheter ikke er godt nok ivarettatt. (Les mer om innholdet i rapporten på side 20-21).

I etterkant av rapporten har NIM arrangert flere frokostmøter, der de har tatt for seg ulike deler av innholdet. I et møte rett før jul var temaet «Hva sier menneskerettighetene om bruk av straff som virkemiddel for å bekjempe narkotika?»

To hovedpunkter

Møtet ble innledet av jurist Stine Langlete, som har vært prosjektleder for rapporten hos NIM. Hun trakk spesielt fram to hovedpunkter i forkant av diskusjonen, nemlig avkriminalisering av brukerdoser og politiets bruk av tvangsmidler i mindre alvorlige narkotikasaker.

I den første saken er NIMs anbefaling i rapporten at «myndighetene må gjennomføre grundige menneskerettslige vurderinger når det tas stilling til spørsmål omkring avkriminalisering – og at menneskerettslige hensyn bør tillegges vekt».

For det andre punktet anbefaler NIM at «myndighetene må sikre at all tvangsmiddelbruk utøves innenfor rammene av EMK (den europeiske menneskerettighetskonvensjon) artikkel 8 (retten til respekt for privatliv og familieliv), og at eventuelle brudd kan repareres etter EMKs artikkel 13 (retten til effektivt rettsmiddel)».

Positiv trend: Arild Knutsen i foreningen for human narkotikapolitikk ser positive trender i narkotikapolitikken, men ønsker seg en rusreform som avkriminaliserer rusmisbrukere.

Skaper stigma

Panelet som var

Nyttig verktøy: Alle i panelet roste NIMs rapport. Fra venstre: Anine Kierulf, Ingvild Westhus Thorsvik, Arild Knutsen, Maria Aasen-Svendsrud og Alf Butenschön Skre.

invitert til NIM denne dagen var foruten NIMs spesialrådgiver Anine Kierulf, som ledet samtalen: Arild Knutsen, foreningen for human narkotikapolitikk, Ingvild Westhus Thorsvik, stortingsrepresentant fra Venstre, Maria Aasen-Svendsrud, stortingsrepresentant fra Arbeiderpartiet og Alf Butenschön Skre, statsadvokat hos Riksadvokaten.

Arild Knutsen innledet med å understreke at straff av rusmisbrukere skaper stigma og negative holdninger. Man straffer for å skremme andre, men ved bruk av straff tar man ikke hensyn til de personene det dreier seg om. Land og personer som støtter straff er slike som Putin, Kina og andre despoter – de som står lengst fra oss. Vil vi sammenlignes med dem? Han mente Norge heller bør gå foran, på samme måte som Nederland, Canada, med flere.

Han trakk også fram hvordan rusmisbrukere blir diskriminert i helsevesenet, blant annet

ved at de ikke får smertelindrende medikamenter og andre nødvendige medisiner, fordi du likt som ikke kan gi piller til en rusmisbruker. Og når du møtes med tvang og straff, smitter dette også over på hvordan du møtes i lokalmiljøet.

Positivt verktøy

Alf Butenschön Skre fortalte blant annet om hvordan en straffesak, som omhandlet en person som var tatt med en brukerdose heroin, hadde havnet som sak der Riksadvokaten skulle uttale seg. Etter deres uttalelse og anbefaling endte det med straffeutmålingsfravall og at Høyesterett nå har fjernet straff for besittelse av små kvanta heroin for rusavhengige.

Ingvild Westhus Thorsvik (V) forklarte at hun fremdeles er bitter på at den nye rusreformen, som ble lagt frem av Solbergregjeringen i februar 2021, ikke fikk gjennomslag. Forslaget innebar blant annet at bruk og besittelse av mindre mengder narkotika til eget bruk ikke

i ruspolitikken

lenger skulle være straffbart. Hun har imidlertid fremdeles tro og håp om at reformen på et tidspunkt kommer.

Maria Aasen-Svendsrud (Ap) medga at det var vanskelig å være uenig i mye av det som var blitt sagt av de øvrige. Likevel forsvarte hun at Arbeiderpartiet gikk imot rusreformen i 2021. I stedet ønsker hun seg en helt ny forebyggings- og behandlingsreform. Fokuset må være på hjelp og ikke straff.

Alle var dessuten enige i at NIMs rapport om rus og menneskerettigheter er et godt og nyttig verktøy. Arild Knutsen understreket at han er takknemlig for rapporten og ikke minst at den så tydelig påpeker at rusmisbrukere har rettigheter på linje med alle andre. Han avsluttet med å si at han gledet seg til dagen da Arbeiderpartiet omsider vil bli med på reformen for avkriminalisering av rusmisbrukere.

Andre rapporter

NIM står bak en rekke ulike rapporter der de ser på svake grupper opp mot mulige brudd på menneskerettighetene. Blant rapporter de har laget er blant annet:

Barns rett til beskyttelse mot vold, overgrep og omsorgssvikt

Denne rapporten ble utgitt i april 2020. Under følger innledningen fra kortversjonen.

Vold, overgrep og omsorgssvikt er et alvorlig samfunnsproblem og har store konsekvenser for barna som utsettes for dette. Selv om vold og overgrep oftest begås mellom privatpersoner, er det likevel myndighetenes ansvar å forebygge og bekjempe dette. Derfor er det også et menneskerettighetsproblem. Statens myndigheter er forpliktet etter en rekke menneskerettighetsbestemmelser til å beskytte barn mot vold, overgrep og omsorgssvikt, og til å bistå og følge opp de barna som utsettes for dette.

Dette rettsområdet har hatt stor rettslig utvikling, i takt med endrede samfunnsnormer. Dette innebærer at en del handlinger som ble ansett som akseptable for noen tiår siden, som vold i oppdragelsesøyemed, nå er omfattet av det som myndighetene skal verne barnet mot. Norge har også signert nye menneskerettighetskonvensjoner som forplikter til å beskytte barn mot vold og seksuelt misbruk. I dag har statene et omfattende ansvar med konkrete forpliktelser som de må gjennomføre.

Kilde: NIM. Hele rapporten kan leses på lenken: www.nhri.no/rapport/vold-og-overgrep.

Eldres menneskerettigheter – syv utfordringer

Denne rapporten ble utgitt i 2019. De syv utfordringene som omtales er:

- Vergemål og rettslig handlemåte.
- Vold og overgrep.
- Tvungen helsehjelp.
- Aldersdiskriminering utenfor arbeidsliv.
- Universell utforming – informasjons-, kommunikasjons- og tjenestetilgang.
- Helsehjelp, underernæring og uheldig egemiddelbruk.
- Eldre LHBTI-personers møte med helse- og omsorgstjenesten.

Kilde: NIM. Hele rapporten kan leses på lenken: www.nhri.no/2019/temarapport-2019-eldres-menneskerettigheter-syv-utfordringer/

Fattigdom: – et brudd på

Pakker poser: Maria Skatvedt er glad for å hjelpe. Samtidig som hun hjelper andre, hjelper hun også seg selv.

Ved Fattighuset i Oslo har de merket en stor økning av folk som trenger hjelp og ukentlig står i kø for en gratis pose matvarer. Flyktninger fra Ukraina utgjør noe av økningen, men det kommer også stadig flere nordmenn som har levd en stund på fattigdomsgrensen.

Tekst og foto: Anette Haugen

Fattighuset er en selvhjelpsorganisasjon som ser på alle mennesker som ressurspersoner og ønsker å hjelpe dem til å skape et bedre liv for seg og sine, «hjelp til selvhjelp». Fattighusets målgruppe er mennesker som sliter og har det vanskelig økonomisk. Sosialklienter, enslige forsørgere, trygdede, arbeidsløse, bostedsløse og andre som har kommet i økonomiske vanskeligheter. De tilbyr sine brukere: Klesutdeling (mandager og tirsdager), matutdeling (onsdag til fredag), NADA akupunktur, frisør, vaskerom med vaskemaskin og tørketrommel, dusj for sine medlemmer, kantine og bibliotek. Fattighuset er 100 prosent frivillig drevet.

«Den vedvarende fattigdommen i verden, og spesielt situasjonen til mer enn en milliard mennesker som lever i ekstrem fattigdom, er den største menneskerettighetskrisen i vår tid», slår Amnesty International i Norge fast på sine nettsider. Fattigdom er et brudd på menneskerettighetene – og ikke minst på de tre artiklene under:

Artikkel 22: Hvis man ikke kan ta vare på seg selv, skal myndighetene legge til rette for et verdig liv.

Artikkel 23: Staten må gjøre alt som er mulig for at alle kan tjene til livets opphold.

Artikkel 25: Alle skal ha adgang til mat, klær og et trygt sted å bo, og alle må kunne få hjelp av en lege når det er nødvendig. Ingen skal lide sykdom eller ekstrem nød bare fordi de har dårlig råd.

Økende pågang

Selv om Norge har vært kåret til et av verdens beste land å leve i, og vi generelt har det mye bedre enn i mange andre land, har det den senere tid vært mye fokus på at stadig flere lever under eller nær fattigdomsgrensen også her. Dette gjelder til og med flere som er i fast jobb, men som på grunn av økte utgifter ikke lenger klarer å betale regningene sine.

Heldigvis finnes det gode hjelpere rundt om, både folk som stiller opp med frivillig arbeidskraft og de som donerer penger, mat, klær eller andre type gaver, for å hjelpe de som sliter. Gatelangs tok en tur til Fattighuset på Grønland rett før jul, for å snakke litt med de frivillige som hjelper til der.

Flere forteller at de gjør dette både for å hjelpe andre og seg selv. Noen av de frivillige som pakker matposer de deler ut, har tidligere selv stått i køen. Nå har de funnet en sosial og meningsfylt jobb her. Andre er uføretrygdede, også de med behov for å komme seg ut og gjøre noe meningsfylt, i stedet for å sitte hjemme alene.

Alt basert på frivillighet

Utenfor Fattighuset, halvannen time før utdelingen av matposer begynner klokka 11 denne fredagen, møter Gatelangs på Lasse Nyheim Storvik. Han er ett av sju styremedlemmer som ble valgt på Fattighusets årsmøte i november. Vi får bli med ham opp i sjettede etasje, der de har en resepsjon og et sted der de frivillige kan sitte og varme seg.

Lasse forteller at de for tiden har 40-50 aktive frivillige, der cirka 30 er innom hver dag. Onsdag til fredag er det matutdeling, mens de

menneskerettighetene

Donasjon: Elisabeth Ruud og Anette Berntsen (t.h.) kommer fra en lokal Liverpoolklubb med en sjekk på 10 000 kroner. Den blir godt mottatt av de frivillige, her representert ved Astrid Åsbakk og Lena Kristoffersen (t.v.).

Matposer: Det har akkurat kommet inn paller med matvarer, så nå er det full konsentrasjon om å få pakket nok poser i tide til utlevering.

normalt har utdeling av klær på mandager og tirsdager. Akkurat nå er det riktig nok en liten stopp i klesutdelingen, men de skal blant annet ha utdeling av gaver tre dager nå rett før jul.

– Vi ser helt klart at det er et økende behov for hjelpen Fattighuset gir. En stor del av økningen skyldes flyktninger fra Ukraina, men det kommer også stadig flere som lenge har levd nær fattigdomsgrensen. Det gjelder også folk som er i jobb. En annen gruppe vi ser mer og mer av er de som er psykisk syke, forteller Lasse.

Årsaken til at han har engasjert seg som frivillig, er fordi han selv har kjent fattigdom på kroppen og fordi jobben de gjør er nødvendig. Dessverre ser det bare ut til å bli mer og mer nød og krig i verden. De hjelper alle de kan, men med mer ressurser kunne de ha hjulpet flere.

Varmer seg i kirken

Maten som deles ut får Fattighuset enten fra Matsentralen eller et knippe butikker i nærheten som de har en avtale med, hvor de frivillige kjører rundt og henter. Mye av det de får er mat som nærmer seg utgangsdato, men som har vært frosset ned, slik at det er trygt å spise. Det de får skal holde til minst 400 poser, men noen ganger rekker det til opp mot det dobbelte.

Og mens de frivillige ved Fattighuset er opp-tatt med å hente mat og laste det inn på bakrommet, for deretter å pakke det i poser de skal dele ut, jobber andre frivillig i Grønland kirke på den andre siden av veien. For å få tilgang til en pose med gratis mat deles det nemlig ut hente-

lapper. De 400 første er garantert en pose, mens de neste får om det er flere igjen.

Fredagen Gatelangs møter opp er det realt kaldt, så da får de som skal hente poser sitte inne i kirken og varme seg fra klokka 09 til 11. Der har de også tilgang på en varm kaffekopp. De frivillige her deler ut lapper så lenge det rækker, mens noen har vært ute enda tidligere.

Hjelp til selvhjelp

I resepsjonen i sjette etasje møter vi på Diana Altenborn og Jill Johansen. De forteller begge at de er uføretrygdede, men synes det er hyggeligere å være her på Fattighuset og bidra med noe tilbake til samfunnet, enn å sitte hjemme. Å være frivillig er sosialt. Det blir litt hjelp til selvhjelp. Det varierer hvor mange dager i uka de er her, men de prøver å hjelpe til året rundt.

I første etasje treffer vi på Maria Skatvedt. Hun hjelper til med å pakke maten de har fått i poser for utdeling. Etter at hun ble syk og ikke kunne være i vanlig jobb, måtte hun finne på noe annet å gjøre. Å sitte hjemme var ikke et alternativ, så ofte kommer hun hit, men hun er også soldat i Frelsesarmeen. På den måten hjelper hun både seg selv og andre.

Arja Kalhor, vara til styret ved Fattighuset, er også en tur innom der de pakker poser. Han er sjåfører og har vært ute og hentet matvarer. Han er fra Iran og har vært i en situasjon uten arbeidstillatelse. Som frivillig kan han imidlertid jobbe. For ham er ikke penger det viktigste med en jobb. Det er viktig å ha noe å gjøre og samtidig kunne bidra til samfunnet.

Frivillige: Diana Altenborn og Jill Johansen hjelper til i resepsjonen, mens Lasse Nyheim Storvik er styremedlem og har en finger med i spillet på mye av det som skjer på Fattighuset.

En gave

Klokka er elleve og det er snart tid for å dele ut matposene. De er litt forsinket i dag, men slikt skjer når det er mye henting og alt skjer frivillig. Noen av de frivillige passer på utenfor, mens de som står i kø foreløpig står på andre siden av gata.

Mens vi står utenfor, dukker det opp to damer med en stor sjekk på 10 000 kroner. Det er Elisabeth Ruud og Anette Berntsen, som kommer fra en lokal Liverpool fanklubb. Der har de bestemt at de vil donere en gave til noen som trenger det i nærmiljøet. Da falt valget helt naturlig på Fattighuset.

De forteller at de har arrangert et julelotteri, der supporterklubben selv har doblet summen som kom inn for å gi til Fattighuset. I tillegg har de donert penger til veldedighet i Liverpool. Pengene blir mottatt med glede fra de frivillige. Slike gaver kommer godt med i arbeidet. Det gjør også takknemligheten i fjesene på de som mottar hver sin gratis matpose.

– Vi ser helt klart at det er et økende behov for hjelpen Fattighuset gir.

«Natteravnene var der da det ikke skjedde. Å være natteravn handler om alt som ikke skjer.

Slagsmålet som ikke begynner.
Voldtekten som ikke finner sted.

Ved å vandre gatelangs virker Natteravnene dempende på vold og konflikter. Å være natteravn er sosialt, hyggelig og meningsfylt.

Og noen ganger uendelig viktig.»

(Reklameteksten som ble brukt på TV da Natteravnene vant «Reklame for alvor» i 2003.)

Starten

Det var to politimenn som startet Natteravnene i Norge. Vinteren 1990 var Dag Halgard og Gudmund Johnsen på studietur i Karlstad i Sverige. Der ble de presentert for «Nattugglorna», som kort fortalt gikk ut på at voksne, edru mennesker vandret sammen i grupper i sentrumsgatene på kvelds- og nattestid i helgene. Tanken bak var at vanlige folk kunne være med å redusere vold, rus og hæverk ved å være til stede. Politimennene brakte med seg ideen hjem til Norge. Senere har Natteravnene blitt en selvstendig organisasjon.

1. mai 1990

300 mennesker møtte opp utenfor Oslo rådhus for å være med på den første vandringen natt til 1. mai 1990, i regi av Oslo politikammer. I 1991 ble prosjektet omdannet til en selvstendig organisasjon. På samme tid ble det startet opp natteravngrupper i andre norske byer.

Hva er Natteravnene?

Det er en frivillig organisasjon der voksne, edru mennesker i organisert form vandrer i lokalmiljøet på kvelds- og nattestid i helgene. Natteravnenes oppgave er å være synlige og tilgjengelige, i håp om at dette i seg selv virker dempende på vold og skadeverk. De bistår også personer som av en eller annen grunn ikke er i stand til å ta vare på seg selv, noen ganger ved å formidle kontakt til det offentlige hjelpeapparatet.

Natteravnene

Er du en natteravn?

Test deg selv:

	Ja	Nei
Er du mellom 18 og 90 år?	☐	☐
Trives du blant mennesker?	☐	☐
Har du et positivt menneskesyn?	☐	☐
Er du utrustet med sunn fornuft?	☐	☐
Liker du frisk luft og mosjon?	☐	☐

Fikk du fem «ja»? Da er du sannsynligvis den perfekte natteravn!

Ta kontakt med din lokale natteravngruppe eller kontoret på telefon 23002120 eller via nettsiden vår: natteravnene.no.

Gratis mosjon

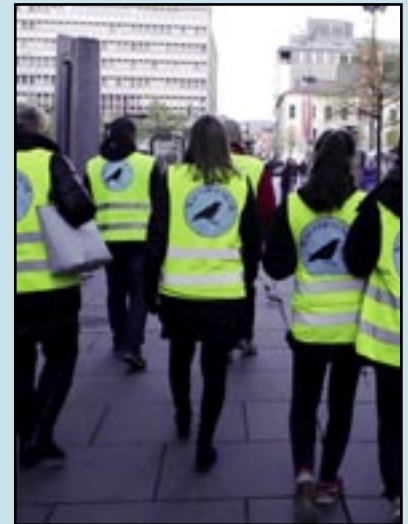
En natteravn går i gjennomsnitt 15 097 skritt på seks timer. Så langt gikk i hvert fall fem vandrere i snitt da de ble utstyrt med skrittellere en lørdagskveld. En måling på anbefalt daglig aktivitet ser slik ut:

Antall skritt:	
2 000 – 4 000:	Svært inaktiv dag
4 000 – 6 000:	Inaktiv dag
6 000 – 8 000:	Moderat aktiv dag
8 000 – 10 000:	Aktiv dag
10 000 og mer:	Svært aktiv dag

Én fredag

Det er 104 fredags- og lørdagskvelder i året. Kan du bruke én av dem på natteravning er det supert. Du forplikter deg ikke på noen annen måte enn å møte opp denne ene kvelden.

Savner du Natteravnene i ditt nærmiljø?

– Vi hjelper deg videre!
Ta kontakt på:
post@natteravnene.no

i et Fugleperspektiv

Utstyr

Alle vandrere har på seg lett gjenkjennelige gule reflekseveste med natteravnlogo. De er i tillegg utstyrt med førstehjelpsutstyr.

Griper ikke inn

Du trenger ikke kunne kampsport eller klare å løfte ti kilo i benkpress for å bli natteravn. Natteravnene griper aldri inn i voldssituasjoner, men kontakter politiet ved behov.

Lærerikt

Du får ikke én krone i lønn for å gå natteravn, men kunnskap om hva barn og unge gjør i helgene, god mosjon, frisk luft, nye venner – for ikke å snakke om god, sosial samvittighet.

Starte en gruppe?

Ønsker du å starte opp en natteravngruppe der du bor, så kontakt natteravnkontoret på telefon 23002120 eller via nettsiden vår: natteravnene.no.

Innenfor blant annet Oslo og Viken kan vi hjelpe til med igangsettelse, delta på møte med foreldrene i nærmiljøet og bidra med oppstartsmateriell.

Mangfold

Natteravnene består av foreldre, besteforeldre, gifte, single, venner, venninner, unge, gamle, yrkesaktive, pensjonister – kort sagt alle slags mennesker som bryr seg om andre. Mange grupper er organisert gjennom ungdomsskoler, bydeler eller frivilligsentraler – og det finnes grupper over hele landet.

Førstehjelp

Det er kjekt å kunne førstehjelp både hjemme og når du går ute som natteravn. Som natteravn i Oslo og Akershus har du mulighet for å delta på gratis førstehjelpskurs.

Gatelangs kommer ut fire ganger i året.

Foruten å skrive om hva som rører seg rundt omkring gatelangs der Natteravnene er til stede, tar vi opp viktige temaer, som diskriminering, ungdom og fritid, foreldrerollen, ildsjeler, frivillighets-Norge med mer.

Vil du ha bladet rett hjem i postkassa – helt gratis?

Send en mail til gatelangs@natteravnene.no skriv «Nytt abonnement» i emnefeltet og adressen din i mailen, så kommer bladet hjem til deg fire ganger i året.

Eller du kan fylle ut slippen til høyre og sende i posten.

Vil du ha Gatelangs i postkassa?

JA, jeg vil ha et gratis abonnement på Gatelangs!

Navn:

Adresse:

Postnr/-sted:

Til:

Natteravnene Oslo
Storgata 28 B
0184 OSLO

Hedret som hverdagshelt

Natteravn Arild Olsen fikk seg en real overraskelse da Oslos ordfører plutselig dukket opp på natteravnkontoret i Oslo sentrum like før vandring fredag 27. januar. Med seg hadde hun en stor bukett blomster hun ville dele ut til en av Oslos hverdagshelter.

Tekst og foto: Anette Haugen

Oslo har mange hverdagshelter, som bidrar på hver sin måte for å hjelpe andre til et trygt og godt liv. Med jevne mellomrom drar Oslos ordfører, Marianne Borgen, ut for å hedre noen av disse hverdagsheltene. Dette er en av de hyggeligste oppgavene hun har som ordfører.

Fredag 27. januar møtte hun opp på natteravnkontoret i Oslo sentrum klokka 21.30, rett før vandringsstart. Med seg hadde hun en stor bukett blomster og mange rosende ord til hverdagshelten og natteravnen Arild Olsen, som er ute i Oslonatten i helgene og er med på å gjøre gatene trygge for oss andre nesten hver eneste uke.

Målløs

Ordføreren trakk fram hva innsatsen natteravnen gjør betyr for andre, og hun hadde også hørt at han var med på å gi førstehjelp etter den alvorlige og mye omtalte skyteepisoden i Oslo sentrum i midten av januar.

Da var Arild Olsen rask med å trekke fram at han ikke var alene om å hjelpe til etter skyteepisoden. To av hans natteravnkolleger, Ali Said og Thomas Evensen, som også var til stede under tildelingen, gjorde en like stor innsats den natten.

Marianne Borgen understreket da at egentlig burde alle natteravnene blitt hedret som hverdagshelter, men akkurat i dag var det han som var valgt ut for den store innsatsen han har bidratt med gjennom mange år.

Arild Olsen takket, men var satt litt ut av overraskelsen og derfor ganske målløs. Etter en kaffekopp og litt småprat med ordføreren og natteravnkolleagaene, hadde han imidlertid hentet seg inn – og var klar for en ny fredagskveld med natteravning i Oslos gater sammen med de øvrige natteravnene som hadde møtt opp denne kvelden.

Hedret: Natteravn Arild Olsen ble hedret av ordfører Marianne Borgen som hverdagshelt.

Dokumentarfilm om Natteravnene

Film: Det var premierevisning på en ny dokumentarfilm om Natteravnene i slutten av januar.

Gjennom sju-åtte uker høsten 2022 ble Natteravnene i Oslo sentrum fulgt av et lite filmteam fra Høgskolen Kristiania. Resultatet ble en dokumentarfilm på femten minutter.

Fredag 27. januar var det premierevisning på

natteravnkontoret i Oslo sentrum på en liten dokumentarfilm, laget av studenter på andre året på Film og TV ved Høgskolen Kristiania.

Filmen var et eksamensprosjekt, der studentene Eirik Nilsen, Marcus Brockmann, Anna de Wit, Ingrid Bakke og Aydin Yilmaz, hadde fulgt og filmet Natteravnene i Oslo sentrum

over flere uker. I tillegg var det gjort utdypende intervjuer med natteravnene Arild Olsen, Jarl André Rønning og Per-Henning Sørensen.

Natteravnene var så fornøyd med filmen at de blant annet selv ønsker å bruke den i forbindelse med rekruttering av nye natteravnere og nye natteravngrupper.

Frivillighetens dag: Den 5. desember deltok Natteravnene på Frivillighetens dag på tampen av Frivillighetens år. Dagen ble markert med et stort arrangement på Sentralen i Oslo. (Foto: Natteravnene)

Hjertestarter: Natteravnene mottok en hyggelig overraskelse fra Sparebank1 Østlandet da de gjestet morgensendingen til Radio Metro i november. Der ventet det en sjekk på 50 000 kroner etter at det var blitt opprettet en spleis. I etterkant ga Sparebank1 Østlandet en gave på ytterligere 18 000 kroner, slik at Natteravnene fikk fullfinansiert både hjertestartere til bilene og opplæring på disse. Natteravnene takker hjerteligst for gaven. (Foto: privat)

Førstehjelp: Natteravnene i Oslo sentrum holder jevnlig førstehjelpskurs for de frivillige. I siste halvdel av november ble det holdt et godt og lærerikt førstehjelpskurs i regi av «Ditt barns førstehjelp», med mange flotte deltakere til stede. (Foto: Kristin Hoff)

Skyting i sentrum: Natteravnene var først på stedet og begynte behandlingen av pasienten etter et gjengoppgjør med en alvorlig skyteepisode i Oslo sentrum lørdag 14. januar. «Han var skutt i kneet og hadde blødd en del. Han hadde det vondt, men var ved bevissthet. Jeg ba ham ligge rolig til politiet kom.» Det var noe av det vandringsansvarlig Thomas Evensen sa da han i etterkant ble intervjuet av VG. (Foto: Arild Olsen)

Nyttårsaften: Natteravnene var også i år ute i Oslo sentrum på nyttårsaften, for å passe på at nyttårsfeiringen gikk for seg på en rolig og forsvarlig måte. Da ble det blant annet hyggelige samtaler med politiet. Her er innsatsleder i Oslo, Tore Barstad sammen med natteravn Arild Olsen. (Foto: Ali Said)

Hurdal: I starten av desember deltok natteravnkontoret i Oslo på et oppstartsmøte for Natteravnene i Hurdal. Det ble arrangert på Hurdal bibliotek, med blant annet politiet til stede. (Foto: Natteravnene)

Ny NIM-rapport: Rusbrukeres menneskerettigheter

Det er flere utfordringer knyttet til realiseringen av menneskerettighetene til personer som bruker ulovlige rusmidler i Norge. Det kommer frem i en rapport fra Norges institusjon for menneskerettigheter (NIM). I rapporten fremmer NIM ni anbefalinger til myndighetene om hvordan rusbrukeres menneskerettigheter kan styrkes.

Formålet med rapporten er å skape større bevissthet om statens menneskerettslige forpliktelser på rusfeltet, og hvor godt de er ivare tatt. Rapporten identifiserer særlig menneskerettslige svakheter knyttet til hjelpetilbudet til personer som bruker ulovlige rusmidler.

Noen tall fra rapporten:

Det er vanskelig å anslå hvor stor andel av befolkningen som bruker illegale rusmidler, og akkurat hvor skillet mellom bruk og problembruk går. Dagens kunnskapsgrunnlag viser at:

- Cannabis og sentralstimulerende stoffer er de mest brukte illegale rusmidlene i Norge.
- Én av fire nordmenn oppgir at de har brukt cannabis, og rundt 5 % i løpet av de siste 12 månedene.
- Mellom 4 og 6 % sier de har brukt de sentralstimulerende stoffene kokain, amfetaminer og ecstasy/MDMA, og rundt 1 % de siste 12 månedene.
- Antallet problembrukere er særlig vanskelig å anslå. Høyrisikobruk av cannabis omfatter anslagsvis rundt 13 800 personer, og sprøytebrukere er beregnet til cirka 8 500 personer.
- Anslagsvis 13 000 personer har et høyt orbruk av angst- og sovemedisiner, og cirka 60 000 personer kan defineres som vedvarende opioidbrukere.
- Til sammenligning finnes det anslagsvis mellom 175 000–350 000 mennesker med alkoholbrukslidelser. Én av tre nordmenn drikker alkohol ukentlig eller oftere, og rundt 80 % har drukket alkohol minst én gang i løpet av det siste året.

Kilder: Folkehelseinstituttets rapporter Narkotika i Norge, Folkehelse rapporten, og Alkohol i Norge (2022).

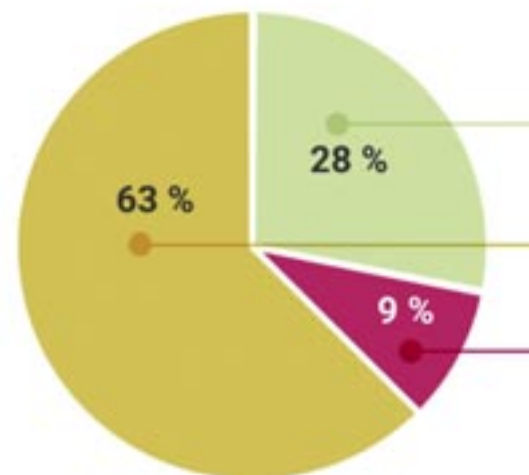
NIMs assisterende direktør Gro Nystuen uttaler at:

- Denne rapporten viser at rusbrukeres menneskerettigheter ikke er tilstrekkelig ivare tatt i dag. Dette gjelder på en rekke samfunnsområder. Flere av funnene er alvorlige og bør følges opp av myndighetene.
- Vi ser særlig at det er menneskerettslige svakheter når det gjelder hjelpetilbudet til denne gruppen, både når det gjelder barn og voksne.
- NIM mener også at rusbrukeres diskrimineringsvern bør utredes. Dette er en stigmatisert, og til tider marginalisert, gruppe. Det er mye som tyder på at rusbrukere møter usaklig forskjellsbehandling innenfor flere samfunnsområder, blant annet i helsevesenet.
- NIM mener det er viktig at myndighetene sikrer at politiets tvangsmiddelbruk i mindre narkotikasaker utøves innenfor menneskerettslige rammer. Her har Riksadvokaten avdekket at tvangsmidler har blitt brukt i strid med straffeprosessuelle krav. Tvangsmidler i strid med loven kan krenke retten til privatliv etter EMK artikkel 8.
- Rapporten belyser også menneskerettslige sider ved avkriminalisering av befatning med mindre mengder narkotika til eget bruk. Dette er et viktig spørsmål, som det har vært mye offentlige debatt om de siste årene.
- Det er behov for at menneskerettighetene til denne gruppa styrkes. Derfor fremmer NIM ni anbefalinger til myndighetene om styrking av rusbrukeres menneskerettigheter.

Rapporten tar blant annet opp: Det er flere svakheter ved hjelpetilbudet til voksne som bruker ulovlige rusmidler.

- Mye tyder på at dagens tilbud til voldsutsatte rusbrukere ikke fullt ut sikrer deres menneskerettigheter. Rusbrukere mangler et reelt krisesentertilbud mange steder i landet, og mye tyder på at det generelle hjelpetilbudet til gruppen er for svakt.
- Det har over lengre tid vært store regionale forskjeller i praktiseringen av kontrolltiltakene i legemiddelassistert rehabilitering (LAR). Mye tyder også på at mange personer som har vært lenge i LAR og er godt rehabilitert, hittil har gjennomgått til dels strenge kontrollvilkår som kan ha vært problematiske i forhold til retten til privatliv. Nye LAR-retningslinjer ivaretar i større grad

Kvinner

Andel krisesentre som tar

Dårligere tilbud: Krisesenterstatistikken for 2021 viser at kris

menneskerettslige krav til forholdsmessighet. Hvordan de nye retningslinjene gjennomføres i praksis, er foreløpig ikke kjent.

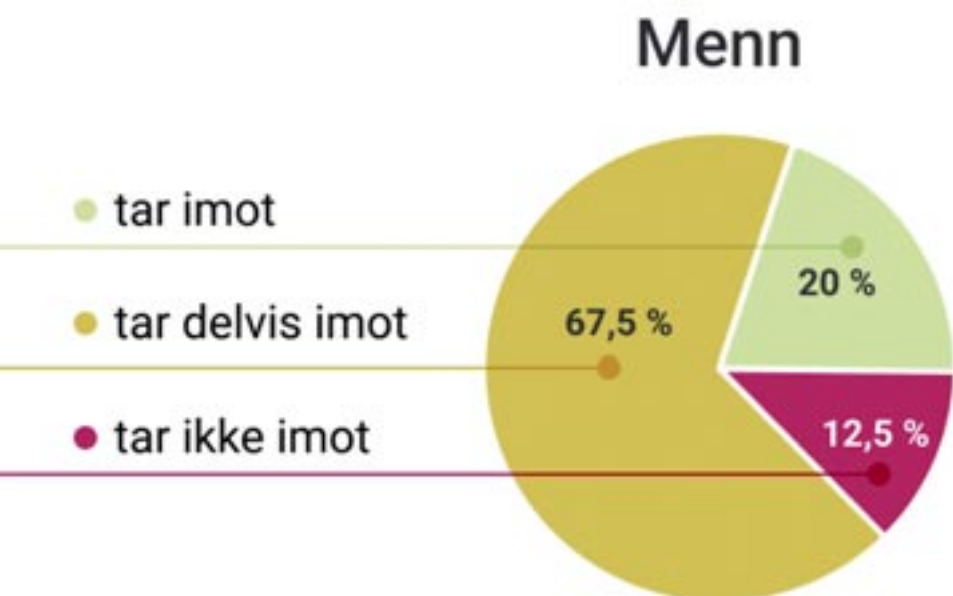
- Behandlingstilbudet til voksne med samtidige rusproblemer og psykiske lidelser (ROP) er svakt, og dette utfordrer retten til helse. Personer med ROP-lidelser lever rundt 15 år kortere enn befolkningen ellers, og mottar et dårligere somatisk helsetilbud enn andre. I tillegg har de ofte et botilbud som ikke er tilfredsstillende.

Deler av forebyggings- og behandlingstilbudet til barn på rusfeltet fremstår utilstrekkelig.

Rapporten viser at menneskerettighetene til barn som bruker ulovlige rusmidler er under press på flere områder, herunder retten til beskyttelse mot narkotika, retten til helsehjelp og retten til privatliv:

- Barn med samtidige rusproblemer og psykiske lidelser står ofte uten et reelt behandlingstilbud, og gis i flere tilfeller behandling beregnet på voksne. Både i kommunesektoren og i spesialisthelsetjenesten mangler det både kompetanse og ressurser.

Metoder ivaretas ikke godt nok

imot personer i aktiv rus

sentrene sjeldnere gir et botilbud til personer med kjent rusproblematikk. (Illustrasjon: NIM)

- Hjelpetilbudet til barn som bor på barnevernsinstitusjon og som bruker rusmidler fremstår utilstrekkelig. Det er en risiko for at det ikke alltid fanges opp i hvilken grad barnet har rusvansker ved plassering på barnevernsinstitusjon, noe som kan få alvorlige konsekvenser for barna det gjelder. Flere rapporter peker også på at barn med rusproblemer ikke alltid får den hjelpen de trenger mens de er på institusjon, herunder adekvat helsehjelp.
- Ungdom kan underlegges rusprøver for å kontrollere rusfrihet enten som del av en straffereaksjon, eller som del av en frivillig ruskontrakt. Det mangler dokumentasjon på at slike tiltak har effekt, og derfor er det uvisst om disse er egnede virkemidler etter barnekonvensjonen. Det mangler også regler som sikrer at samtykke til frivillige ruskontrakter blir innhentet uten press og med god nok informasjon om mulige konsekvenser ved positiv rusprøve.

Rusbrukeres vern mot diskriminering bør styrkes:

- Personer som bruker ulovlige rusmidler er en stigmatisert, og til tider marginalisert, gruppe. Det er mye som tyder på at denne gruppen møter forskjellsbehandling innen for en rekke ulike samfunnsområder, blant

annet i helsevesenet. Rusbrukere har et visst vern mot diskriminering i lovverket, men det kan spørres om beskyttelsen favner om alle som bør ha et diskrimineringsvern. Dette bør utredes.

Menneskerettslige sider ved bruk av straff:

I rapporten vurderer NIM også menneskerettslige sider ved to problemstillinger knyttet til straff: avkriminalisering og politiets tvangsmiddelbruk.

- NIM har vurdert menneskerettslige problemstillinger knyttet til straffelegging av befatning med mindre mengder narkotika til eget bruk. Det eksisterer per i dag ikke en menneskerettslig plikt til å avkriminalisere slik befatning. Avkriminalisering er på den annen side neppe i strid med folkerettslige forpliktelser, såfremt statene har alternative tiltak for å beskytte mot skadelig og problematisk rusbruk, særlig overfor barn. Hvilke løsninger som velges vil derfor være et politisk spørsmål. En rekke internasjonale organer anbefaler avkriminalisering, blant annet for å bedre realisere retten til helse og barns rettigheter. Avkriminalisering er neppe i strid med folkerettslige forpliktelser, såfremt statene har alternative tiltak for å beskytte mot skadelig og

Viktig rapport: Norges institusjon for menneskerettigheter (NIM) har laget rapporten det vises til i denne saken. (Les mer om NIM i en egen artikkel i bladet.) Hele rapporten kan leses på nettstedet: <https://bit.ly/3In9JNc> (Illustrasjon: NIM)

- problematisk rusbruk, særlig overfor barn.
- En undersøkelse fra Riksadvokaten avdekket våren 2022 mange tilfeller av tvangsmiddelbruk i mindre alvorlige narkotikasaker i strid med straffeprosessuelle krav. Tvangsmidler i strid med loven kan krenke retten til privatliv etter EMK artikkel 8. De som har vært utsatt for mulig urettmessig tvangsmiddelbruk, må derfor ha en praktisk måte å få prøvet lovligheten av inngrepet på.

Fra sammendraget:

Personer som bruker ulovlige rusmidler, har de samme menneskerettighetene som alle andre.

Likevel er dette en gruppe som i praksis ofte opplever å få rettighetene sine satt under press.

I 2020 døde 324 mennesker av overdose i Norge, det høyeste tallet på 20 år.

I 2021 var antallet 241.

Personer med alvorlige psykiske og rusrelaterede lidelser lever rundt 15 år kortere enn befolkningen ellers.

Vandringsutstyr

Natteravnene lagerfører et begrenset antall utstyr som er nyttige under vandring. På denne måten har din gruppe mulighet til å bestille dette i små kvanta. Utstyret er gratis. Nedenfor ser du vårt utvalg:

Refleksvest

Ryggsekk

Kulepenn

Bærenett

Midjetaske til førstehjelpsutstyr

Rapportblokk

Ansiktsmaske

Drops

Lommelykt

Produktene farger og utseende kan avvike fra bildene.

Gratis materiell kan bestilles på:
<http://www.natteravnene.no/bestilling-av-vandringsmateriell>

Viktig at ungdommen kommer seg ut

Helt fra den eldste sønnen hans gikk i 2. klasse på barneskolen, for ti år siden, har Dennis Andersen fra Vinterbro engasjert seg som natteravn. Han synes det er viktig at de unge kan komme seg ut og vite at det er trygt. I tillegg er det trivelig å være natteravn.

Av Anette Haugen

Dennis Andersen bor på Vinterbro i Ås kommune, litt sør for Oslo. Allerede da hans eldste sønn gikk i 2. klasse på barneskolen, meldte han seg som natteravn første gang. Nå er sønnen 17 år og går på videregående skole nord i landet, mens datteren går i 8. klasse i nærmiljøet.

En av årsakene til at han begynte å gå natteravn så tidlig som han gjorde, var at han syntes det var lurt å være litt føre var. På den måten ble han kjent med nærmiljøet og hvor ungdommen ferdes før hans egne barn kom i tenårene. Samtidig unngikk han at barna kunne få en følelse av at han begynte som natteravn bare for «å spionere» på dem.

Samarbeid med FAU

– Det har vært natteravn her på Vinterbro og Ås i mange år, men det har vært litt av og på. Tidligere var det organisert av kommunen, med digital påmelding. I nyere tid, blant annet på grunn av nye regler med GDPR, har dette imidlertid fungert dårlig. Det var ikke lenger mulig å se hvem du skulle gå sammen med, og få meldte seg på, forkla- rer Dennis Andersen.

På bakgrunn av dette tok han kontakt med kommunen og lurte på om det var greit at han tok litt ansvar for Natteravnene i nærmiljøet, blant annet ved å koble på FAU ved ungdomsskolen. Det fikk han klarsignal for. Nabolaget i kommunen er delt i flere områder, så stedet han tok ansvar for var området og gruppen som nå heter Natteravnene for

«...det er viktig at ungdommen vår kommer seg ut og har det gøy...»

Engasjert: Dennis Andersen synes de unge fortjener et godt og trygt nærmiljø med synlige voksne til stede. Samtidig er det å være natteravn en svært trivelig aktivitet. (Foto: privat)

Vinterbro og Nordby. De har også en egen Facebookgruppe med samme navn.

– FAU var positive og i starten organiserte vi det slik at foreldre på 8. trinn fikk ansvar for å fordele natteravnvakter på fredager seg imellom. Det har fungert bra. I utgangspunktet settes det opp åtte på hver vakt, slik at det er rom for litt frafall. Vakter for lørdagene prøvde vi å bemanne ved påmelding på Facebook, men det har ikke fungert like bra, fastslår Dennis.

Fra og med 2023 vil derfor 8. klasse fremdeles ha ansvar for fredagene, mens de vil forsøke å la 9. og 10. klasse dele på lørdagsvaktene.

For 8. klasseforeldre betyr det cirka én natteravnvakt i halvåret, for de øvrige cirka én vakt i året. I tillegg planlegger Dennis å delta på et foreldremøte på 7. trinn, for å forberede foreldrene der litt.

Engasjert

– Grunnen til at jeg engasjerer meg i dette, er at jeg synes det er viktig at ungdommen vår kom-

mer seg ut og har det gøy. Vi har så mye fin natur og flotte områder i nærmiljøet, ikke minst på Breivoll, der det er en kjempefin badeplass. Under pandemien har mange sittet mye inne, nå er det på tide å komme seg ut, påpeker den engasjerte natteravnen.

På datoer som natt til 1. mai og andre festdager, er det ekstra viktig å sørge for at de unge har det trygt. Da er også både Utekontakten, Røde Kors og Norsk Folkehjelp på plass, men det samme gjelder egentlig hele sommeren. Tobarnsfaren synes det er forferdelig trist om han drar ut til Breivoll en vakker sommerkveld og ingen bruker det flotte friområdet.

Gjennom ti år har Dennis Andersen selv gått mye natteravn, men hvor ofte han går nå, avhenger litt av om det er vakter å fylle. Han anslår at det kanskje blir én gang i måneden. På oppfordring til andre, sier han følgende om hvorfor man bør bli med å gå natteravn:

– I tillegg til at det er nyttig, er det ekstremt koselig. Du treffer på folk du vanligvis ikke snakker med. Praten går om alt som skjer på skolen og i det ulike klassene – og om alt mulig. Den sosiale biten er helt fantastisk, samtidig som du blir godt kjent med lokalmiljøet.

Savner du Natteravnene i ditt nærmiljø?

– Vi hjelper deg videre! Ta kontakt på: post@natteravnene.no

God gjerning: Fra en av høstens vandringer. (Foto: privat)

Stort na Lardal

Da Lardal frivilligsentral kalte inn til et informasjonsmøte med ønske om å starte opp en natteravngruppe i lokalmiljøet, dukket det opp 70 personer. Det er mange for et lite tettsted med rundt 2 500 innbyggere.

Av Anette Haugen

Lardal er et lite tettsted i Vestfold og Telemark fylke, som etter kommunesammenslåingen tilhører Larvik kommune. Det siste året har den vesle bygda, med rundt 700 beboere i sentrum og 2 500 innenfor de gamle kommunegrensene, fått noen ekstra utfordringer de ikke har opplevd tidligere. Det handler om hærverk og narkotikaomsetning.

På bakgrunn av dette kalte Lardal frivilligsentral inn til et informasjonsmøte i september i fjor, med mål om å starte en natteravngruppe på stedet. Til tross for at de bare annonserte på egne Facebooksider, kom det så mange som 70 personer til møtet, der også Lars Norbom, generalsekretær i Natteravnene deltok for å fortelle litt om Natteravnenes virke.

Lavterskel

Den som kalte inn til møtet var Christina Franksdatter Bøhler, som er daglig leder for Lardal frivilligsentral. Hun var rørt over at det kom så mange, men tenker årsaken er at det er mange som kjenner på at de har lyst til å bidra til å få bukt med utfordringene de har opplevd det siste året, samtidig som alle foreldre er opptatt av at barna deres skal ha et godt oppvekstmiljø.

I denne forbindelse mener hun det å være natteravn er en fin måte å bidra på. Det er et lavterskeltilbud, der det strengt talt ikke kreves mer enn at du setter av noen timer en kveld en gang iblant til å gå tur sammen med andre voksne i nærmiljøet. En ekstra fordel er at du blir kjent med andre du ikke kjente fra før, uansett om du er nyinnflyttet eller har bodd her lenge.

Etter møtet tror hun så godt som alle som var til stede registrerte seg som natteravn. I tillegg har det kommet til flere etterpå, slik at de nå er rundt 90 stykker. Noe annet som har rørt henne, var responsen hun fikk da hun i forkant av informasjonsmøtet la ut en melding om at de trengte noen til en styringsgruppe for natteravngruppa deres.

Natteravnengasjement i

Oppstartsmøte: Den 20. september deltok Natteravnkontoret i Oslo på oppstartsmøtet. Det var et imponerende oppmøte med mange engasjerte innbyggere.

(Foto: Natteravnene)

– Det forplikter litt mer å være med i en styringsgruppe, men halvannen time etter at jeg la ut meldingen en fredags ettermiddag, hadde jeg fått fem positive svar. Det viser seg derfor at Natteravnene er noe som engasjerer, sier hun.

Første vandring i oktober

Den 17. oktober hadde Natteravnene bydel Lardal, som de har kalt seg til tross for at de er ei bygd, sin første vandring. For å være godt synlige i oppstartsfasen hadde de i starten, fram til 1. desember, tre vandringer i uka. Da gikk de hver mandag, torsdag og fredag fra klokka 18 og var ute mellom to og fire timer.

– Frivilligsentralen vår er en del av noe vi kaller Sentralen i Lardal. Der har vi også bibliotek og et servicetorg – og et hjemmekoselig lokale vi kaller Stua. I oppstarten valgte vi at to natteravnere skulle sitte der hver fredag, om noen ungdommer kom forbi og hadde lyst på en prat. I tillegg var det tre natteravnere ute og gikk, forteller Christina Franksdatter Bøhler.

Fra 1. desember og ut mars, som normalt er en rolig tid med få folk ute, har de valgt å gå

natteravn én kveld i uka. Hvilken ukedag de er ute varierer imidlertid. Fra 1. april regner de med at uteaktiviteten tar seg opp igjen, så da vil de igjen ha flere ukentlige vandringer.

Mest foreldre

På spørsmål om hvem det er som er med på å gå natteravn, svarer Christina Franksdatter Bøhler:

– Det er aller mest foreldre, men vi har også med en del besteforeldre. Det som har beveget meg mest er kanskje at det også er med en del foreldre med barn i barnehage og noen som ikke en gang har blitt foreldre ennå. Det viser igjen hvor mye dette engasjerer. Vi har så langt ikke hatt med så mange unge under 30 år, så i den aldersgruppen ønsker vi gjerne flere.

Selve organiseringen og påmelding til vandringene, skjer gjennom Frivilligsentralenes Data Administrasjonsverktøy (FRIDA). Det er en kalenderløsning der vaktene blir lagt inn, og der de som har registrert seg selv kan melde seg på gjennom en app. Er det vakter der det mangler folk, kan Christina sende ut en melding om at det er behov for flere.

Hun synes det er viktig at dette skal være frivillig og at folk selv melder seg på, til tross for at det for noen kanskje er en litt større terskel å melde seg på første gangen. De har så langt kun vært nødt til å avlyse et par vandringer, men det har vært på grunn av sykdom. Hun tenker dessuten at det vil bli lettere å få folk med ut å gå til våren når det blir litt lysere.

Vandringsruten

Lardal er som sagt et lite sted, med et lite sentrum, der barneskolen og ungdomsskolen ligger sentralt. Det er ingen utesteder å følge med på, men mye natur og turstier, der det er lett å gjemme seg vekk om man ønsker.

– Vi har ingen fast vandringsrute, men en liste med noen punkter der vi tenker det er lurt å stikke innom. Den oppdateres stadig. På Facebooksiden vår kan man også melde inn om man vet det er steder der det skjer ting på spesielle datoer. Vi er alltid innom sentrum, men om det skjer noe andre steder, er det ingenting i veien for at natteravnene kan sette seg i en bil og dra til steder litt lenger unna, påpeker Christina Franksdatter Bøhler.

Omtale: Det har også vært et stort og hyggelig oppslag i lokalavisa Østlandsposten om natteravnengasjementet. (Faksimile Østlandsposten)

De har videre et tett samarbeid både med skolene og SLT-koordinator i kommunen. SLT-koordinatoren sitter på politihuset, så gjennom henne har de også god kontakt med dem. Så langt har de heldigvis ikke hatt behov for å kontakte politiet når de har vært ute på vandring, men om det for eksempel til stadig observeres mistenkelige biler, kan de gi beskjed.

Informerte ungdommen

Etter at de i starten fikk signaler om at noen av ungdommene på stedet var litt skeptiske og syntes at dette med natteravn hørtes ut som noen skumle greier, tok daglig leder for frivilligsentralen en runde ut til alle 5.-10. klassene.

På vandring: Her er Anette Lie, Hege Tveiten, Christina Franksdatter Bøhler og Bob ute på vandring. (Foto: privat)

Støtte: Natteravnene i Lardal setter stor pris på både det store engasjementet for vandring og på økonomisk støtte fra det lokale næringslivet: Fra venstre: Christina Franksdatter Bøhler (daglig leder Lardal Frivilligsentral), Camilla Andersen Corriere, Heidi Therese Solvolden (begge fra styringsgruppa) og Gjermund Knotten (kjøpmann Spar Svarstad). (Foto: privat)

Hun viste dem en liten video og informerte dem om hva Natteravnene faktisk er og hva de gjør. Da snudde heldigvis stemningen. Hun tror også det hjalp at lokalavisa skrev en positiv artikkel om dem.

Inntrykket er også at alle som har vært med ut å gå natteravn har hatt positive opplevelser. I tillegg til å ha en viktig funksjon for å ivareta ungdommen, er som sagt dette en flott måte å bli kjent med andre foreldre på. Selv om det har vært stille, så har Natteravnene absolutt hatt sin funksjon, noe hun føler at også de som har sittet inne på Sentralen har opplevd. Det er like fint å sitte der å slå av en prat en fredags kveld, som å sitte hjemme.

Vinn-vinn

– Jeg tenker kanskje vi også kan bruke dette

engasjementet til å få i gang andre ting her, for eksempel i regi av FAU. Det at rektor er med å gå natteravn gir også et kjempet viktig signal – og viser hvor tett vi samarbeider med skolen, sier Christina Franksdatter Bøhler.

Selv om Natteravnene neppe skal ta hele æren for det, har de allerede sett en positiv effekt på hærverkssituasjonen, der det ikke har vært noen alvorlige hendelser i det siste. Når det gjelder narkotikaomsetning er det vanskeligere for dem å se om det har vært noen store endringer der, siden det er lettere for dem å forflytte seg og gjemme seg bort.

Uansett ser Christina Franksdatter Bøhler på natteravnordningen som en skikkelig vinn-vinn-situasjon både for store og små, der man kan ta ansvar og bidra i nærsamfunnet på en verdifull måte – og samtidig få nye, verdifulle bekjentskaper.

Natteravnene bydel Lardal

- Nystartet gruppe høsten 2022 i Lardal, Larvik kommune.
- Organiseres gjennom Frivilligsentralen Lardal.
- Går ulike ukedager fra klokka 18 og i to-fire timer.
- Møtested: Frivilligsentralene Lardal.
- Kontakt: christina.franksdatter.bohler@larvik.kommune.no
- Facebookside: Natteravnene bydel Lardal

Trenger du noen å snakke med?

Alle har behov for svar på sine spørsmål, men det er ikke alltid lett å spørre noen du kjenner. Det finnes flere telefontjenester og nettsider hvor du kan finne god informasjon og hvor du har mulighet til å stille anonyme spørsmål.

Disse sidene kan også være til hjelp for foreldre og andre voksne som lurer på hva de unge er opptatt av.

Alarmtelefon for barn og unge

116 111

Gratis nødtelefon for barn og unge.
Holder åpent når barneverntjenesten er stengt.
Døgnåpent hver dag.
Har også egen chat. www.116111.no

Amathea

906 59 060

Tilbyr gratis samtaler og rådgivning om alt som har med graviditet å gjøre.
Åpningstider telefon og chat: man–fre kl. 08–18. (Stengt tirsdag 10–12.)
www.amathea.no

Kors på halsen

800 333 21

For alle under 18 år som trenger en voksen å snakke med. Gratis og anonymt. Telefon, chat og mail:
Telefontid: man–fre kl. 14–22.
Chat: hver dag kl. 14–22
www.korspahalsen.no

Dopingkontakten

800 50 200

Gratis og anonym informasjonstjeneste for alle med spørsmål om doping.
Telefon og chat er åpent:
man, tirs, tors kl. 11–20.
<http://tinyurl.com/gotnvsvx>

Kirkens SOS

22 40 00 40

Gratis krisetelefon for alle som trenger noen å snakke med, uansett hva det er. Tlf: Døgnåpent.
Chat: se åpningstider på nett.
www.kirkens-sos.no

Ungdomstelefonen

40 000 777

Unge svarer unge på spørsmål om seksualitet, legning og identitet.
Tlf: tirs-tors kl. 18–22.
Chat: søn-tors kl. 18–22
www.ungdomstelefonen.no

RUStelefonen

08 588

Svarer og gir råd på alt rundt rusproblematikk.
Du kan være helt anonym.
man–søn kl. 11–19.
www.rustelefonen.no

Telefon for incest- og seksuelt misbrukte

800 57 000

Gratis hjelpetelefon for incest- og seksuelt misbrukte i alle aldre og av begge kjønn.
Døgnåpent.
www.incest80057000.no

Voksne for barn

For voksne som har bekymringer eller spørsmål rundt barn og unge.
Send oss en mail på:
rad@vfb.no eller ring 488 96 215
hverdager kl. 09–15.
www.bekymring.no

Barneombudet

22 99 39 50

Svarer på alle type spørsmål fra barn og unge under 18 år.
Tlf: man–fre kl. 09–15.
Ring eller send en epost:
post@barneombudet.no
www.barneombudet.no

Ung.no

Informasjons- og diskusjonskanal drevet av Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet. Gir svar på alt du lurer på, har egen spørreside.
www.ung.no

Redd Barna

Gir informasjon om nettvett, barn og overgrep, barnefattigdom, asyl- og flyktningebarn, barns rettigheter mm.
www.reddbarna.no

Barnevakten.no

Hjelper foreldre til å delta aktivt i barnas mediehverdag gjennom å formidle nyansert informasjon, gode råd og nyttige verktøy.
www.barnevakten.no

Medietilsynet

Gir informasjon og tips om alt rundt barn og medier, dataspill, trygg nettbruk, digital mobbing, personvern mm.
www.medietilsynet.no

Rådgivning om spiseforstyrrelser

948 17 818

Gir råd og veiledning til alle som har eller har hatt en spiseforstyrrelse og til pårørende.
Ta kontakt på chat, telefon: 948 17 818 eller mail: nfo@nettros.no
www.nettros.no

Gatelangs dykker ned i arkivet og presenterer overskrifter som sto på trykk tjue år tilbake i tid. De første årene het bladet «Respekt», men fra år 2010 fikk bladet navnet «Gatelangs». Titlene under er hentet fra det totalt 3. bladet som ble utgitt, nr. 1 – mars 2003. (Første nummer kom ut i juni 2002.)

Stafettspinnen går videre: Gatelangs med lovens lengste arm

Justisdepartementets viktige arbeid mot kriminalitet og for trygghet og sikkerhet tar dem sjelden ut i bynatten. Nattevandring i julebordssesongen var en sjelden anledning til å se både positive og negative sider av et Oslo i fesstemning. – Det var en interessant og nyttig opplevelse, konkluderer departementsråd Morten Ruud.

Kjell Magne Bondevik, natteravn i Drammen: Gjorde ord til gjerning

Statsminister Kjell Magne Bondevik skamroste Natteravnene's innsats i en nyttårstale. En knapp måned etter trakk han selv i natteravnjakke for å gjennomføre sin første nattevandring. Det ble en trivelig vandring over Drammens januar-kalde torg og broer – en opplevelse som ga Statsministeren mersmak.

– Ta byen i bruk

Å ta byen i bruk er eneste resept for å gjøre Oslo til et trygt og godt sted å bo, mener Rune Gerhardsen. Storbypolitikk dreier seg om å skape et godt og levende møtestede for borgerne, sier Oslo Arbeiderpartis toppkandidat til høstens kommunevalg.

Fem råd for en tryggere bytur

- Ikke ta pirattaxi
- Ikke hør på musikk om du går alene nattetid
- Oppsøk opplyste gater på hjemturen
- Vær observant og våken
- Forsøk å ta følge med venner, når det er mulig

Natteravnenes tips for en tryggere og hyggelig bytur:

- Hold sammen – pass på hverandre og ikke la noen være alene.
- Planlegg hjemreisen: Sjekk busstider, ha reservepenger til drosje og ha en god backup-plan (for eksempel overnattingsmuligheter hos venner, avtalt hjemkjøring, ha strøm på mobiltelefonen).
- Unngå mørke og lite trafikkerte områder. Velger du å gå hjem – gå i opplyste og befolkede gater.

HVOR ER FLASKEN?

Hvor i Norge/verden befinner natteravnflasken seg på dette bildet? Vet du svaret?

Send en mail til: gatelangs@natteravnene.no innen 1. mai, så er du med i trekningen av en fin premie.

Løsning på hvor flasken var i forrige nummer var: Innsjøen Gjende i Jotunheimen. Følg oss også på Instagram og Facebook. Lik siden vår «Natteravnene» og følg med på aktuelle saker og ting som skjer.

Natteravnene takker gode samarbeidspartnere:

Stanley Security AS
som gir oss gratis
alarmtjeneste,
parkering med mer.

Joh. Johannson
som gir oss
gratis kaffe.

Egon Karl Johan
www.egon.no/restauranter/karl+johan
Som spanderer pizza
under vandringar

Aktiv fritid – uten diskriminering

Det handler om menneskerettigheter og ikke veldedighet. Ingrid Thunem, styreleder i Unge funksjonshemmede, tenker at der det syndes mest overfor unge funksjonshemmede, er når det gjelder retten til likeverdig deltakelse på skole og fritidsaktiviteter.

Av Anette Haugen

– Vi må få folk til å forstå at det handler om menneskerettigheter og ikke veldedighet, sier Ingrid Thunem (33). Hun er styreleder i paraplyorganisasjonen Unge funksjonshemmede, der de jobber mye inn mot funksjonshemmede barn og unges rettigheter.

Hun forklarer at de er Norges største paraplyorganisasjon og omfatter hele 38 organisasjoner med 25 000 medlemmer i alderen 13-35 år. De har et bredt nedslagsfelt, der medlemsorganisasjonene representerer alt fra unge med kognitive funksjonsnedsettelse til de som har bevegelseshemminger.

Selv har Ingrid Thunem en medfødt muskelsykdom, og er valgt til styreleder i Unge funksjonshemmede gjennom verv i organisasjonen Foreningen for Muskelsykes Ungdom.

Skole og fritid

På spørsmål om hvor hun mener det syndes mest når det gjelder menneskerettigheter for unge funksjonshemmede, svarer Ingrid Thunem:

– Mye handler om retten til deltakelse på aktiviteter på skole og i fritiden, retten til en aktiv fritid og et aktivt liv, uten diskriminering. Det er snakk om muligheten til å få delta på den fritidsaktiviteten man selv ønsker, uten altfor mye tilrettelegging. For eksempel kan det være man ikke får delta fordi man er blind og de ikke har utstyr med blindeskrift eller at fritidsaktiviteten holder hus i annen etasje uten heis og uten tilgang for rullestol.

Hun påpeker at det dessverre ofte handler om holdninger og forståelse, og ikke at det nødvendigvis er så vanskelig å få tilrettelagt rent praktisk. For å gjøre noe med dette har de satt i gang et prosjekt kalt «Barrierefri fritid», der representanter fra Unge funksjonshemmede reiser rundt og forklarer hvordan man kan tilrettelegge på enklest mulig måte, om det så er snakk om tiltak for unge med autisme, ADHD eller tilrettelegging for de som bruker rullestol.

– Det er stor etterspørsel. Det er positivt, kanskje kan det bidra til å endre holdninger. Det har heldigvis vært mer fokus på tilrettelegging i det siste, spesielt innen idretten, men vi håper å få mer fokus på tilrettelegging innenfor kulturaktiviteter også, påpeker styrelederen.

Ikke i lovverket

At det finnes egne menneskerettigheter eller en egen «Konvensjon om rettighetene til personer med nedsatt funksjonsevne», er det nok mange som ikke er klar over, tror Ingrid Thunem. (Du finner den på FNs nettsider.) Det som er litt synd er at denne konvensjonen per i dag ikke er tatt inn i det norske lovverket, slik en rekke andre konvensjoner er.

Hun forklarer at for eksempel Kvinnekonvensjonen står sterkere. Det

Aktivt liv: Ingrid Thunem er styreleder i Unge funksjonshemmede. Der kjemper de for at barn og unge med en funksjonshemming skal få velge de aktivitetene de har lyst til. (Foto: privat)

betyr at om noen bryter hennes rettigheter som kvinne, er hun bedre beskyttet av den norske lov enn om noen bryter hennes rettigheter som funksjonshemmet. Det jobbes imidlertid med å få også denne konvensjonen innlemmet i lovverket.

– Det kan virke som det er mange som har et medisinsk syn på funksjonshemming. De ser først og fremst det medisinske og ikke personen. Ja, jeg sitter i rullestol, men beina mine er ikke mindre verdte for det. Om jeg hadde senket taket i huset mitt slik at det var vanskelig for folk flest å stå oppreist, da ville også de hatt et funksjonsproblem. Min funksjonshemming oppstår først når jeg møter på en trapp, påpeker Ingrid Thunem.

Lytt og lær

Styrelederen i Unge funksjonshemmede opplevde i barndommen selv å bli diskriminert flere ganger. Hun understreker at spesielt overgangen er sårbare og krevende. Mange gjør nok ting i beste mening, men glemmer å snakke med den det gjelder og spørre hva han eller hun ønsker.

– Det er sårt når andre vurderer at du ikke passer inn og for eksempel foreslår at det beste for deg er å ha lesedag på skolen mens de andre elevene skal på fjelltur. Kan ikke alle være med, burde ingen dra. Det blir som om man sier at jentene i klassen ikke får være med på fisketur, fordi det kan bli for voldsomt for dem å se mye fiskeblod, fastslår hun.

Ingrid Thunems råd til folk som diskriminerer, kanskje uten å være klar over det selv, er ganske enkle: Ikke gå i et umiddelbart forsvar, men lytt og lær til folk med andre erfaringer enn deg selv. Anerkjenn at funksjonshemmede først og fremst er mennesker. Det er mennesket du skal møte, ikke funksjonshemmingen.

Ensjøveien 23b - 0661 Oslo Tlf: 982 93 333 - www.proffelektriker.no

Elektrikeren som setter kompetanse og kvalitet først.

Markedets beste kvalitet og med konkurransedyktige priser
Proff Elektriker har i mange år jobbet for å gi deg den beste kvaliteten på jobben,
og våre dyktige fagfolk hjelper deg fra start til slutt.

Vi søker
selvstendige
montører!

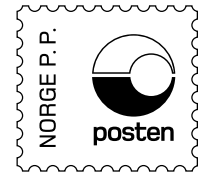
TAKK.

For at dere er til stede.
For at dere gjør gatene våre trygge.
For deres bidrag i vårt lokalmiljø.
Dere er uvurderlige.

Ishavskraft

Foto: Kyle Mair

Returadresse:
Natteravnene Oslo
Storgata 28 B
NO-0184 OSLO

Stiftelsen UNI

Stiftelsen UNI
Gaustadalveien 21, 0349 OSLO

Telefon: 22 09 56 50
www.stiftelsen-uni.no

Et trygt samfunn Stiftelsen UNI støtter organisasjoner med samfunnsansvar

Hvert år deler Stiftelsen UNI ut ca. 30 millioner kroner til verneverdige prosjekter. Styret imøteser søknader som faller inn under stiftelsens formålsbestemmelse.

Stiftelsen UNI behandler søknader løpende gjennom hele året.

Stiftelsen UNI har som ideelt formål å fremme allmennyttig virksomhet innen skade- og miljøvern, for å bidra til en trygg utvikling i det norske samfunn. Stiftelsens bidrag skal i første rekke være økonomisk støtte til prosjekter og påskjønnelse til institusjoner og enkeltpersoner.

Stolt sponsor av Natteravnene

ALI Kaffe bidrar med god kaffe for at ungdom skal kunne ha de gode samtalene og føle seg trygge i Oslos gater.

ALI Kaffe har vært elsket gjennom tre generasjoner for den gode smaken og fine aromaen.

ALI Kaffe produseres på Norges miljøvennlige kaffebrenneri.

ALI KAFFE KURERER GRUFF
www.alikaffe.no